

30279

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9. } చెన్నపట్టణము 1922వ సం॥ జూలై నెల 19-వ తేది బుధవారము } No. 93
సంపుటము ౯ } కుండుభినామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ దశమి ౧౦. } సంచిక ౯౩

టాటా మోహిని 2888

మీరు బయటపోయి వచ్చినతరువాత చాలా బడలికయుండు నప్పుడు, వెండిండ్లు, విందులు- జరుగు నప్పుడు దీని సుపయోగించిన మంచి గువాసన నిచ్చి ఆనందమును, సుఖమును కలుగజేయును.

రోజినియా లైలము

జీవితకాలములో ఉపయోగించుతూ వచ్చిన శ్రేష్ఠములకు చలనచిత్ర సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక శ్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రోజును ప్రతికటించుటలోను అనర్హము.

ఎల్లచోట్లను విక్రయించబడును. టాటా మోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూ 2, 1, 0-12-0, 0-8-0. రోజినియా లైలము ధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bunder st, Madras. షియాం కంపెనీ, 6 బందరు వీధి, మదరాసు.

బంగారాజేశమునను విక్రీలి ముఖ్యమైనదియు, నమ్మకమైనదియు, నయమైనదియు నైన

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనమురూ 1,75,000.

డైరెక్టరులు:— జడ్జి, సబ్ జడ్జి, వకీలు, బహిందారు మొదలగువారు గలరు.

మాడ్ ఆఫీసు:— 8, 8/1 ఆస్ట్రేలియన్ వీధి, డక్కా.

బ్రాంచీలు:— కలకత్తా 212 బా బజారు వీధి, 155-1 అప్పరు చిట్టూరోడ్డు (హావబజారు) హరిజన్ రోడ్డు (హారాబజారు), భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగ్నూరు, మైసూర్ సింగు, జాల్ పాయిగురి, డార్జిలింగు, కాళి, ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, మద్రాసు.

కవిరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దినవ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇలాముగా పంపబడును.

(1) గృహవైద్యము (బెంగాలీ) (2) కామకాస్త్రము (3) పరీక్షలో తేరువిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు (నాగరి) (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు బెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము వార్షికు విధము. (టెంపరరాయిం యనాం) నవరత్నము తులము 1-కి ధర రూ 4; (8) జ్వరతలతంక (జ్వరమాత్రలు) బుడ్డి 1-కి రూ 0-8-0; తరబాద్యసబ బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చ్యవనపాసన సేతు 1-కి రూ 4.

ఈ పుస్తకమునందు అతి సుందరమైన 115 పటము లున్నవి. } **శ్రీవాల్మీకి రామాయణము** అంధ్రవచనము.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి రూ ౧౧ ౦ ౦

సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యాకాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

యుద్ధకాండము-మూడుభాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

శ్రీరామకాలనిర్ణయము ౦ ౮ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

సిద్ధమకరధ్వజ (బైవర్జ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదవేదములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కర్పూర, పచ్చకర్పూరము మొదలగు విలువగల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వైగ్రంథములోని యోగము ప్రకారము నిర్దుష్టముగా మాచే తయారుచేయబడియున్నది.

కో॥ స్వేచ్ఛాచారవిహారోః నకచాచిద్విపద్యతే । మేధాయాః కాంతిజననః కామోద్దిష్టసక్యవహాత్ ॥

బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును, శరీరమునకు కాంచినీయును. హేమ్యగ ధాతుపుష్టితేసి కామోద్దిష్టము గలిగించును. అతిమూత్రము, క్షయ, సుఖరోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో హేమ్యగ సుపయోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందులో బంపబడును. మె 25 మాత్రలు రూ 5-0-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

19 హరిజన్ రోడ్డు హంటురోడ్డు, మద్రాసు.

నిర్దుష్టముగా తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయవేదములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మొదటిరకం సవరం బంగారుచేత యారు కాబడిన

నవనాగరికపు గలరకముల చేతి గొలుసులు, రాజాజీతి, పార్సీ, మైల్, దివ్యయంతి, పట్టెల పన్నీరు, గజంతల కొల్లెమోహనా, చదరబాంబు, ఇంకా యితరమాదిరి గాజులు, కానుకలందఱు. ఉంగరములు, వంకీలు, నాగవత్తులు, గడియారగొలుసులు తయారయి విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. తయారన తేజవాటిని ఆర్డర్లమీద సకాలమున పొందవచ్చును. కలలుత్పత్తికరముగా తేనెంకట వాషను తీసుకొని వేరే తయారుచేసి యివ్వగలము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి (1842) అండు కంపెనీ, నగల వర్తకులు, 649 చెవాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

మీరు ఇల్లుకదలకనే తెలుగు మాట్లాడుతుంటే నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. “ప్రాసా” క్తన్ను నిమిత్త మనాబిల్ల పంపించండి”

(13) ఇకాఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ

శ్రీమద వద్దు. **కాపి బిల్లులు** కొద్ది

పాలు చక్కెర కాఫీపాడినో అవసరము లేదు. ఒక కప్ నేడి నీళ్లలో 2 క బిల్ల కలిపించి శుభమైన కాపి త్రాగుటకు సిద్ధముగా నుండును ఆఫీసర్లకు, ట్రావిలింగు తిరుగువారి కి చాలా అనుకూలముగా నుండును ఒక సారి పరీక్షించిన త తెలుసును. ఏజంటు కావలెను 24 బిల్లులు క్రిక రూ 1-4-0. పోస్టేజీ వరు. (207) సత్యాగ్రహ స్టోరు, నెల్లూరు.

మెటల్ పాలిషు నిపు

తగిలినను రగులదు **C. Y. Iyer.**

Sole Distributor for Madras Presidency

Post Box 128, Madras

Stocked by Messrs. Saravathi & Co., Broadway. MADRAS.

పట్టు ఖద్దరు

దూది పట్టుకలసిన శ్రేష్ఠమైన కోటింగు గుడ్డ మావద్ద నున్నది 27 అంగుళములు నిడివి గలదు. గజము 1-కి ధర రూ 1-2-0. 14 గజములు కొనువారికి తపాలఖర్చు మేమే భరించెదము. (219) ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. B. Ali Mohamed & Sons, Ikbalganj, Ludhiana.

బరంపురం కాపురస్థులగు నాథం భీమరాజుగారి ఆస్తుల విక్రయము. (220)

క్రింద తెలియజేసిన ఆస్తులు ఖరీదు చేయుటకు ఇచ్చు కలిగినవారు నాకు ఆఫర్లు(offer)వంపండి. అట్టి ఆఫర్లు తే 15-8-22 దిని గాని అంతకు పూర్వముగాని చేరేటట్లు పంపవలెను. ఆఫరు మంజూరుచేసిన వారంలోజులలోగా అంత సొమ్ము నాదగ్గరగాని బరంపురం ఇంపీరియల్ బ్యాంకివారి వద్దగాని డిపోజిట్టు చేయవలెను. ఖరీదు చేసినవారే క్రయదస్తావేజుకు అయ్యే యావత్తు ఖర్చులు భరించవలెను. ఇంకేమయిన తెలియగోరువారు నాకు వ్రాయవచ్చును.

- (1) బరంపురం మెయిన్ రోడ్డులో నున్న నాథం భీమరాజుగారి నివాస గృహము.
 - (2) బరంపురంలోనున్న పక్కా గోడౌనులు (Godown)
 - (3) శేరుగడ తాలూకాలో నున్న కమలా దేవిపురం అగ్రహారం యినాం భూములు షుమారు య 173 లు.
 - (4) మిశ్రిపల్లి అగ్రహారం యినాం భూములు షుమారు య 68 శే 15 లు.
 - (5) పోజ్జిరియా గవర్నమెంటు జిరాయితి భూములు షుమారు య 6 శే 80 లు.
 - (6) బురుకుద్ది డిటో య 6 శే 16 లు.
- మరా 1,2,3 లాట్లు బరంపురం యింపీరియల్ బ్యాంకివారికి తనఖావున్నప్పటికి కొన్నవారికి తనఖా బాధ్యతలేదు.

మాటూరు నుబ్బారావు, రిసీవర్, కటకు

చరక సంహిత

సూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు - రూ 10 తే.

కొద్ది కాపీలు మాత్ర మున్నవి.

రలయువారు:

డాక్టరు ఆచంట డి.వి.ఎం.బి.సి.

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హాన్స్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు - మద్రాసు

అని వ్రాయవలెను.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, సన్నపాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు విషజ్వరములు, నీటివోషములు, పండ్లనోషములు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వ్యాయోధమువలె పనిచేయును. వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నది. (3851)-8

200 మాత్రలసీసా 1-కి రు 0.4-0; డజన్ సీసాలు రు. 2.8-0

వి.సి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0.6-0.

పి.సి.ఎ.అండు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి, నెల్లూరుజిల్లా

ప్రస్తుత పరిస్థితులు-మహాత్ముడు

(యంగు ఇండియా)

[ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులపై మహాత్ముని గల ఆభిప్రాయములను వివరించుచు అచ్చటచ్చట యంగు ఇండియాలో మహాత్ముడు ప్రకటించిన ఆభిప్రాయములను ఉదహరించుచు యీ వ్యాసము వ్రాయబడినది. పరిస్థితులు వికరింపబడినవి. ప్రశ్నలు వేయబడినవి. కాననోల్లంఘన విచారణసంఘ సభ్యుడనగుటచే నేను నా ఆభిప్రాయములను ప్రకటించుటకు పీలులేకపోయినది. — సి. రా]

సూత్రములకును విధానములకును, వాటిని అమలునందుంచుటకు అవలంబించబడు కార్యక్రమములకును భేదమున్నది. విధానములను మార్పుట అసంభవము. పోరాటము జరుగుకొలది పరిస్థితుల ననుసరించి కార్యక్రమమును మార్పుకొనవలసి యుండును. ఫిబ్రవరి మాసమున మహాత్ము డొక కార్యక్రమమును నిర్ణయించెను. అవసరమైనచో యీ కార్యక్రమము నందు మార్పు కలుగజేయబడుదనట కేవలము పొరపాటు. సూత్ర కార్యక్రమ మవలంబించట మహాత్మునిపట్ల విశ్వాస హీనులమై ప్రకటించుటకాదు. సూత్ర పరిస్థితు లేర్పడినను, కార్యక్రమమునందు మార్పు కలుగజేయుట అవసరమైనను, ప్రాత కార్యక్రమమునే నమ్ముకొనియున్నంతమాత్రమున మహాత్మునిమొదల గౌరవము చూపుటకాదు.

మన బాధ్యత

ఇట్టి పరిస్థితులలో మహాత్ముడు స్వాతంత్ర్య మనభిం చుచుండిన, వారే మార్పులను కలుగజేసి యుండెడివారు మహాత్ముడు కారాగృహమునందున్నాడని మార్పులను కలుగజేయుబాధ్యత వహించుటకు మనము నెనుదీయుట యుక్తము కాదు. వీరు తనమన మనము అన్నివిషయములు చక్కగ అలోచించి జాగ్రూకతతో పని చేయవలెను. సమయము వచ్చినప్పుడు బాధ్యత వహించక వెనుదీసిన గొప్పపద్ధతులు కలుగవచ్చును. ఎల్లకాలము ఈ కార్యక్రమమునే నమ్ముకొని యుండవలయునని గాని ముందునకు పోసూడదని గాని మహాత్ముడు సయితము చెప్పి యుండలేదు.

కార్యక్రమమునందు మార్పు కలుగజేయు విషయము, మన అస్వతంత్రత క్షీణింపబడునట్లు ఆధారపడి యుండును. ఈ ఆభిప్రాయముతో మహాత్ము డీ నిత్యాణకార్యక్రమమును అమలునందుంచెను. ఈ క్రేకరహితులమై కాంతముగ పనిచేయుచుండవలయునని బోధించెను. కావున క్రొత్తకార్యక్రమము అమలునందుంచవలసినపుడు మనము దీర్ఘాలోచన చేయవలెను.

కాననసభలబహిష్కారము

కాననసభలు వ్యాధిస్థానములను బహిష్కరించు విషయమై మహాత్ముడు తన ఆభిప్రాయములు స్పష్టపరచెను. ఈ విషయమై అధికముగ ప్రచారము సలప బ్రయత్నించట మన కేత్రులను దుర్వినియోగ మొనర్చుట. ప్రస్తుతము సభలను వ్యాధిస్థానములను బహిష్కరించి యున్నవారు ఇతరులకు ఆదర్శ ప్రాయమై యుండవలెను. ఈ విషయమై మార్చి 12 వ తేదిన మహాత్ము డిట్లు వ్రాసెను:—బిరుదాంకితులు తమ బిరుదములను విస్మరించవలయుననియు, వ్యాధివాదులు వ్యాధిస్థానములను, విద్యార్థులు పాఠశాలలను, కాననసభలను కాననసభలను, నైసికులు ఉద్యోగులు తమ ఉద్యోగములను బహిష్కరించవలయునని నేను ఆతురతతో కోరుచున్నాను.

అయినను ఇందులకై అధికముగ ప్రచారము సలపవలయునని నేను కోరుటలేదు. ప్రస్తుతము ఈ ప్రయత్నములందు మనకు లిగిన విజయము ఇతరులకు ఆదర్శప్రాయమై మన మంత మొందింపవలసిన ప్రభుత్వావిధానమునకు ఇతరులు తోడ్పాటునొసంగరని నమ్మకముగలవారై యుండవలెను.

ఈవిషయమై ప్రచారముసలుపుట అవసర మనుటకు గట్టికారణము గలవు. వీటిప్రతిష్ఠ భగ్నమైనది. ప్రచారకుల సంఖ్య స్వల్పముగ నున్నది. ఇట్టిప్రచారము తిరుగ ప్రారంభింపబడిన పరపక్షులయొడ అసహిష్ణుతాభావము అధికమగును. మహాత్ము డిట్లు వ్రాసెను:—

“ప్రచారకుల సంఖ్య స్వల్పముగ నున్నది. విధ్వంసకార్యక్రమముకొరకు వీరికేత్రులను ధారపోయుట ఎంతమాత్రము యుక్తముకాదు. నిత్యాణకార్యక్రమము విజయవంతముగ కొనసాగువలసియున్నది. ఇట్టి విధ్వంస కార్యక్రమమును నెలవేయుటకు మరయొక ప్రయత్నమున్నది.

అసహిష్ణుత మాడ ఒకవిధముగ దౌర్జన్యము. ఈ అసహిష్ణుతాభావము మనలో వ్యాపించుచున్నది. సహాయవాదులు మనలను చూచి భయపడుచున్నారు. మనకును వారికిని మైత్రిలేదు. ఈ ప్రభుత్వముకన్న అభయమగు విధమున నిరంతరవాదకాలమై కాంగ్రెసుసభ్యులు ప్రకటించుచున్నారని వీరు మనలను నిందించుచున్నారు. వారికెట్టిభయము ఇబ్బంది తేకుండ చేయవలెను. వారి మనపక్షమునందు చేర్చుకొనుటచే మనము సంపూర్ణప్రయత్నములు గావించవలెను. మనపక్షమువారు ఆంగ్లేయుల కట్టి ఇబ్బంది కలుగజేయుని విధమున మనము అన్ని యేర్పాటులు చేయవలెను.”

కారాగృహముల నింపుట

కారాగృహములకు పోవుట మరయొక ముఖ్యవిషయము. కారాగృహమునకు పోవలయునని ఆతురతతో ప్రయత్నించుట జేయు, సమయమువచ్చినప్పుడు భయపడి వెనుదీయుటజేయు. ఈయొకమగు పని చేయుప్రచారకులు కారాగృహమునకు పోవు విషయమై మహాత్ముడు జాగ్రూకతతో ఇట్లు వ్రాసెను:—

“భారతదేశ మోక్షమునకు కారాగృహముల నింపుట ముఖ్యసాధన మని పలువురు అంగీకరించుటలేదు. నిర్బంధములన నాయకుల సంఖ్య తగ్గి ఉద్యమపటుత్వము క్షీణించునని వీరు నమ్ముచున్నారు. సంగ్రామ నాయకత్వమువహించుటకు సమర్థులుండరనుభయముతో ప్రైవేటుసాసనంతులగు నైనికులను రణరంగమున కంపకండుట ఎట్లుండునో యాచార్యులు కూడ ఆశ్చర్యపడుదు. కారాగృహబాధ ననుభవించుటవల్ల నేలొకమాన్యన కట్టి నిరుపమానమగు కీర్తి పలుకుబడి కలిగినను మాట వీరు మరచుచున్నారు. క్రీస్తు కలువపై ప్రాణములను విడనాడుట వారిసందేశవిషయమునకు ముఖ్యకారణము. కర్నూలు లనెరంగమున ఈమాం హుసానుగారు ప్రకటించిన మతావేశముచే మహాత్ముడియ మతము ప్రపంచమునందు శుభాపితమయ్యెను, సాటిలేని బాధానభవమునలన హరిశ్చంద్రుని కీర్తి నేటివరకు నిలిచియున్నది. అత్యుకొలది భారతీయులు కపట ప్రవర్తనలు కాక నిష్ఠయులై నిత్యంధవాన మనుభవింప సంసిద్ధులైయున్న గాని భారతదేశమునకు మోక్షము కలుగదు. స్వాతంత్ర్యము పొందుటకు మునుపు వేలకొలదిపాదములు కారాగృహవాస మనుభవించి తీరవలెను.”

బ్రాడ్ ఫీల్డ్ ఘట్టము

చారిత్రాచారదురంతములు జరుగగనే బ్రాడ్ ఫీల్డ్ నూతన కార్యక్రమము ఏర్పరపబడినది. ఈవిషయమై ఫిబ్రవరి మాసములో మహాత్ముడు యంగుఇండియా లో ఇట్లు వ్రాసెను:

“వ్యక్తిపవష్టి కాననోల్లంఘన ప్రయత్నములు రాత్కాలికముగ ఆపివేయవలయునని కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు యాతీర్థానముల మూలమున అసహాయవాదులను కోరుచున్నారు. ఈసంవత్సరాంతము వరకు సమష్టి కాననోల్లంఘనప్రయత్నముల నాపుడలచేయుట యుక్త మని నేను ఆభిప్రాయపడుచున్నాను. ప్రజలపై మనకు సంపూర్ణాధికారము కలుగలేదు. వ్యక్తికాననోల్లంఘనము మాడ కొంతకాలము జరుగసూడదు. కాంగ్రెసువారు సామాన్యముగ జరుపు ప్రయత్నముల విషయమై కార్యసంఘమువారు ఎట్టి నిబంధనల నేర్పరపలేదు. ప్రభుత్వమువారు నిషేధపు టుత్తేతవులు ప్రకటించినను పని జరుగుచుండవలెను. ప్రభుత్వపు టుత్తేతవుల తృణీకరింపవలయునను ఉద్దేశముతో కాక, కాంగ్రెసు కార్యక్రమము కొనసాగింపవలయునను ఉద్దేశముతో కాంతివైనికభటులను చేత్పుకొని ముండవలెను. ఇదేవిధమున ఖిదుప్రచారముమాడ జరుగుచుండవలెను.”

కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును అమలునందుంచుచువుడు అవసరమైనచో వ్యక్తికాననోల్లంఘనమునకు గడంగవచ్చుననియు మాజిస్ట్రేటుల నిషేధపు టుత్తేతవులను సరకుచేయసూడదని, చారిత్రాచారబాంబాయి అల్లరులు జరిగినవిషయముగూడ మహాత్ముడు ఆభిప్రాయపడినది ఇందులకు స్పష్టమగుచున్నది.

ధిల్లీ లిక్కానములు

పిమ్మట యావచ్చారత కాంగ్రెసు సంఘము ధిల్లీలో సమావేశమయ్యెను. వీరు బోర్డోత్తీర్థానమును స్వల్పముగ ననుమించిరి. కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము జరిగినపిమ్మట మహాత్ముని ఆభిప్రాయములందు మార్పు కలిగెను. ఎవరో కొందరు అవేశమున అణచుకొన జాలక అహింసామార్గమునండి తొలగిపోయిన మహాత్ముడు బ్రాడ్ ఫీల్డ్ ఆభిప్రాయపడినది. ధిల్లీసభలో కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు కొందరు దౌర్జన్యమును కొంతవరకు సమర్థించిరి. నాయకులలో కొందరు కూడ అహింసామార్గములను అవేపించిరి. ఇందుచే మహాత్ముడు వెనుకంజపై చెను హృదయ కదనతో మహాత్ముడు తన ఆభిప్రాయ

మూలను స్వచ్ఛపరచుచు యంగుఁగిడియాలలో మార్చి నెల 2 వ తేదీని ఇట్లు వ్రాసెను.

సంతాపకర మగు విషయములు

డిల్లీలో జరిగిన యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము చేయబడునానభవకము ముఖ్యమైనది. తెలిసియో తెలియకయో సభ్యులు దౌర్జన్యముపట్టినానుభూతి గలవారైయున్నట్లు నేను గ్రహించితిని. నిజముగ నేను సంపూర్ణ ఆపజయము కాంచవలయు నని కోరుచుంటిని. అహింసావ్రతజ్ఞులైనవారైనను మనమింకను చక్కగ గ్రహించలేదు. కోపావేశములమెయ్యవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు విశేషములై ప్రవర్తించుచు యాకోపాగ్ని మురిత ప్రజలనింపచేయుచున్నారు. ప్రతి హింసనలపుటకు శక్తిలేనందున అనేకులు దౌర్జన్యరహితులై యున్నారని చెప్పవలసియున్నది. సమయము వచ్చిన కనీశీర్షు కొనవలయునని అనేకులు హతాహులైయున్నట్లు తోచుచున్నది.

ఇట్టి దుర్బలల దౌర్జన్యరహిత్యమునకును, నిజమగు విచిత్రదౌర్జన్యరహిత్యమునకును ఎంతయోభేదము గలదు. నేను చేయుచున్న యీ ప్రయత్నములన్ని వ్యర్థములేనా? కోపాగ్ని ప్రబలినపాటు ఆవేశపూరితులై దౌర్జన్యపరులై పురుషులయొక్కయు స్త్రీలయొక్కయు శిశువులయొక్కయు ప్రాణములను తృణప్రాయములుగ చూచుచుండిన ఏమగును."

సందిగావస్థ

ప్రభుత్వమువారితో తోడ్పడుట యీ ఉద్యమమున కొనసాగించుట యీ ప్రభుత్వమువారితో తోడ్పడుట అసంభవము, అసాధ్యము. ఇంక అసహాయవాదులలో దౌర్జన్యరహిత్యము వైఖారతల నుండెగాని చక్కగ ప్రజలయందు నాటు కొనియుండలేదు. ప్రజలకు మార్గదర్శకులై యుండవలసినవారి ప్రవర్తనముకూడ తృప్తికరముగ లేకపోయెను. కావున వ్యక్తి కాసనోల్లంఘనముకూడ సంపూర్ణముగ ఆపివేయవలయు ననియు, ఆత్మశుద్ధి దేశమంతయు విస్తార మగు నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుచుండవలయు ననియు మహాత్ముడు తీర్మానించెను.

సంపూర్ణముగ ఆపివేయబడుట

మహాత్ము డిట్లు వ్రాసెను:—అన్ని నిష్పంథములు స్వరాజ్యమును చేరవకు లేకాలవు. అన్ని కాసనోల్లంఘన ప్రయత్నములు ప్రజలకు విషాదకరములు కావు. మనసునందు దౌర్జన్య భావములు, ద్వేషబుద్ధి గలిగి, వైకూతము అహింసాపరులను చెప్పకొనవారు పేలకొని కారాగృహమునకు పోయినను మనము స్వరాజ్యము పొందజాలము. మనసునందు దౌర్జన్యమును నమ్మువారు కారాగృహమునకు పోవుటచే స్వరాజ్యము మనకు దూర మగుచుండును. కావున కాసనోల్లంఘనమునకై త్వరపడ కూడదు. ఉత్తరహితులై నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగించు చుండవలెను. ప్రస్తుత కర్తవ్యము కారాగృహములకు పోవుట కాదు. వాక్యావతంత్ర్యము కొరకును, సంఘముల సేర్పరచుకొను స్వాతంత్ర్యమునకును మనోభావములను స్పష్టముగ వెల్లడిచేయు అధికారమునకు పాటు పడుటకాదు. ఆత్మపరిశుద్ధ్యము, ఆత్మపరిశోధన, అవసరము ప్రస్తుతము నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటయే మనముఖ్య కర్తవ్యము. కావున ఇతరులు హోళనచేసినను, ఎత్తిపాడిచినను, అగౌరవపరచినను సరే రాష్ట్రీయనాయకులు పట్టుదలతో నిర్మాణ కార్యక్రమమును అమలునందుంచవలెను. అనుచరులసంఖ్య తగిన నుసరే యీ పట్టుదల విడనాడకూడదు. మనము భయపడి వెనకంజ వేయుచున్నామని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడి తీవ్రనిష్పంథ విధాన మవలంబింపవచ్చును. మనము అన్ని కష్టములను భరింపవలెను."

మార్చి నెల 9వ తేదీన మహాత్ముడు తిరుగ ఇట్లు వ్రాసెను:—

పరిశీలుమారి ప్రజలు సాత్వికులయి, సంపూర్ణముగ అహింసావ్రతదీక్షపరులై యుండి, ప్రభుత్వమువారింకను ప్రజల అభిప్రాయములకు న్యాయరేకముగ ప్రవర్తించుచుండిన వ్యక్తిని మిస్ట్రీ కాసనోల్లంఘనవిధానము అమలునందుంచవలయునని నేనే మొదట ఉపపాదించెదను. ప్రజలు తమజన్మహక్కులను విడనాడకూడదని తలచినంత కాలము యీ ప్రయత్నములు తప్పవు.

నిర్బంధానంతరము

మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడినపిమ్మట దేశీయ మహాజన సభ అధ్యక్షులును కార్యసంఘ అధ్యక్షులును అగు నాకీంఅబ్దులు ఖాన్ గారి కోర్కెచేబ్రావరాసెను. అందు దేశీయులు ముందు ఆవలంబింపవలసిన కార్యక్రమముగురించి స్పష్టముగ వివరించెను:

"ప్రభుత్వవిధానమును నిర్జీవముగచేయు మనము సంకల్పించుకొంటిమి. దౌర్జన్యము మనసాధనముకాదు. బలవత్తరమగు మన నిష్కాపట్యముచే మనము విజయముగాంచవలెను. ప్రస్తుతము కారాగృహముల నింపుట ఒకవిధమగు దౌర్జన్యము."

నిజమగుత్యాగము

నిష్కల్మషులైనవారు స్వల్పసంఖ్యకులైనను, కడకు ఒకరైనను సరే నిర్బంధింపబడిన ఇందులకు కలుగు నైతికవిజయముచే మనప్రతిపక్షులబలము తీడించు ననుట సత్యాగ్రహ వ్రతనూత్రము సంపూర్ణమగు త్యాగ భావములేనివారు పేలకొని కారాగృహమునకు పోవుట అడంబరమేగాని నిజమగులాభము గాదు. ఇటీవల మాశవాగ్రాహిక నిషేధపు టుత్తరువును సరకు చేయక మాట్లాడిరి. దేశమునం దంతటను సంచలనము కలిగెను. ఒకనిజమగు త్యాగప్రకటనమునందు ఎట్టి గొప్పనైతికశక్తి యున్నదో మనము గ్రహింపగలిగితిమి.

పరమపవిత్రుడును, నిష్కల్మషుడును ! ఆమెకాదేశము నుండి జపానువరకు ప్రపంచమునం దంతయు దివ్యశక్తిగలవాడును, యోగపురుషుడును, సర్వభూతముల కాంతిజ్ఞమును కోరు మహావీరుడును అగు గాంధీమహాత్ముడు నిర్బంధింపబడెను. సత్యాగ్రహవ్రతనూత్రముల ననుసరించి యీ నిర్బంధపు నైతిక శక్తి ఆమోఘమైయుండును. ప్రస్తుతము ప్రజలదృష్టి నాకర్షించువిధమున గొప్పసంచలనము సంఘటనములు కలుగకపోవచ్చును. భారతదేశమునందలి ఈ నిర్బంధపు ప్రాయశ్చిత్య ప్రపంచము క్రమక్రమముగ గ్రహించుచున్నది.

ప్రశ్న

పరిశుభ్ర, మరునట్టిదియు, కీర్తివంత మైనట్టిదియు నగు మహాత్ముని గొప్పత్యాగము స్పష్టముగ ప్రపంచదృష్టిని ఆకర్షించు విధమున మన మందరము వెనుక నిలిచియుండుమా? లేక మంచి వారు చెడ్డవారు నందర కలసి కారాగృహమునకు పోయి యీ సంగ్రామ ఆశ్రయమును మరుగుపరప ప్రయత్నించెదమా? ఈ ప్రశ్నకు మహాత్ముడే ప్రత్యుత్తర మొసగెను. మహాత్ముడు హాకింజీగారి కిట్లు వ్రాసెను:

"నా నిష్పంథము క్రొంతకాలమువరకు ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించు నని నమ్ముచున్నాను. నే నే వ్యతిరేకిని ద్వేషించుట లేదని సవి నయముగ చెప్పచున్నాను. నిష్కల్మషులగువారు నిర్బంధవాస మనుభవించుట అవసరమని మనము తలచుచుంటిమి. నేను నిర్బంధింపబడిన పిమ్మట ఇతరులు కారాగృహమునకుపో నవసరములేదు. సంపూర్ణముగ నిరపరాధుడనని పలువురచే పరిగణింపబడుచున్న నాయొక్కనిర్బంధముల నేలాభములేకపోయిన, ఇతరనిరపరాధులను కారాగృహమునకుంపుట వృధా! అయినను కారాగృహమునకు పోవలసినవచ్చినప్పుడు వెనుదీయవలయునని నేను ఎంతమాత్రము వాదించుటలేదు. అహింసాపరులగు అసహాయవాదుల నందరను ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధించిన నేనుసంతోషించెదను."

గమనింపవలసిన విషయములు

ఇప్పటికే యీ వ్యాసము దీర్ఘమైనది. అయినను మహాత్మునిభారములను సంపూర్ణముగ తెలిసికొనుట అవసరముకాదు. మనమింక ఆవలంబింపవలసిన కార్యక్రమమును నిర్ణయించు ప్రయత్నములం దుపయోగముగ నుండగలందులకై మహాత్ముని అభిప్రాయములను సేకరించితిని. తన నిర్బంధము చాలు ననియు, అందులకు కలుగు నైతికవిజయము మిగుల లాభకరముగ నుండుననియు మహాత్ముడు అభిప్రాయపడెను. అయినను ఇట్టి సంపూర్ణత్యాగమును ప్రకటించుటకు వీలులేనన్నను, నిరపరాధులు నిష్కల్మషులగువారు మహాత్ముని అనుసరింప ప్రయత్నింప కూడదాని ప్రశ్నించుకొనవలెను. దేశమాతకొరకు మహాత్ముడొసరించిన మహత్తమత్యాగముతో జాతీయ వికాసమునకు అవిచ్ఛిన్న సంబంధమేర్పడునట్లు ఆ మహాత్ముడు నిర్దేశించిన రీతిని, సరిగ మహాత్ముని త్యాగమే అనుకరించుచు, అంత సమగ్రములు కావచ్చును పరిశుద్ధతయందు కొరతవని త్యాగములను మన మేలచేయరాదు? చేయవచ్చునందుమేని ఆ త్యాగమే రీతిగ నుండవలెను?

సి. రాజగోలాపాచారి.

వనావధినరస్పరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుకొనుట శరణికి గాంచినది. భర 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు తీరికముగా వంతుబడును. (3975)

విలాసము వి. డి. సావంత్
నెం 144 ఫనసవాడి, బొంబాయి

ఆంధ్రవైద్యులకు విజ్ఞప్తి.

సోదరులారా,

నిఖిల భారతాయుర్వేద వైద్యసమ్మేలనము ఈ సంవత్సరము ఆగష్టు 5-6-7 తేదీలలో రాజమహేంద్రవరమున జరుగుచున్నది.

కలకత్తా, బొంబాయి, జయపూర్, అజమీరు, ఇందూర్, పూనా, మొదలగు ప్రదేశములనుండి, గొప్పగొప్పప్రసిద్ధ వైద్యులు రాగలరు. మన కిది మంచి తరుణము.

అనేక నూతన విషయములను తెలిసికొనవచ్చును.

మూలిక లవణములు ప్రదర్శింపబడును.

సుప్రసిద్ధవైద్యులగు శ్రీయుత, ఆయుర్వేద పంచానన కృష్ణశాస్త్రి, కవడేగారు శ్రమ యనక. పూనానుండి వచ్చి మన సభ కధ్యక్షత వహింపజూపుచున్నారు.

ఆహ్వాన పత్రము వచ్చినను, రాకున్నను తమ స్వంతపనిగా నెంచి ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతి పల్లెటూరినుండియు వైద్యులందరును, అసంఖ్యాకముగ వచ్చి ఆంధ్రుల యుత్సాహమును జూపి ఈసమ్మేలనము జయప్రదము గావించెదరనినమ్ముచున్నాను.

తా. క. ఆహ్వానసంఘసభ్యులకు, ఇట్లు విధేయుడు చందా 10-0-0 ప్రతినిధులకు 5-0-0. ఆంధ్రుల లక్ష్యపతి.

13 వ నిఖిలభారత ఆయుర్వేద వైద్య సమ్మేలనము. కోశాధిపతిగారికి రాజమహేంద్రవరము. అను చిరునామాను చందాలు పంపవలయును.

ప్రకటన

కురుక్షేత్రసంగ్రామము.

1922-23 సం॥ ఇంటర్మీడియేటునకు పఠనీయ గ్రంథము. ఇందు బాండ్పులకు రాజ్యాధికారము లేమి నిర్ణయింపబడినది. తెల 1-0-0.

శంబుకవధ (నాటకము) (ఉత్తరరామచరిత్ర)

రామాయణముపై నత్యుద్భుతమగు విమర్శనము. ముప్పది పుటల పీఠిక.

రామాయణ యుద్ధకాలము నిర్ణయింపబడినది. వెళ్ళు

నూతనాంశములు సవిమర్శముగా వెలువడినది. రామా

యణకథ నెఱిగినవా రెల్లం జనువడగినది. తెల 0-12-0.

వలయువారు: రైతు ప్రెస్, మారిన్ పేట, తెనాలి.

(గుంటూరుజిల్లా)

వైశ్యధర్మప్రకాశిక

మూడవతూరి ముద్రితము. తెల రూ 3-0-0.

ఈ గ్రంథము హిందువులెల్లరకు ముఖ్యముగ ద్వైజులకు అందు వైశ్యులకు ఆశ్రయతోపకరమైనది. ఇందు అనేకధర్మములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్యుక్త్యాచారిశ్రమ లక్ష్య స్థానినా సోమయాజులవారి జీవితచరిత్ర వృద్ధముగను ప్రచురింపబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే ప్రకటింపబడిన అన్ని గ్రంథములను గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్యముగ ఈ వైశ్యధర్మప్రకాశిక ప్రతివైశ్యునియింట నుండగినది. గ్రంథముల బాలితా (కాటలాగు) కోరువారు అధికారిజీవి బంపిన బడయగలరు.

చీమకుర్తి బసవయ్య గుంటూరు

బహుమనము
వైద్య విద్య
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 27, చీనాబజాతకోడ్డు, మదరాసు.

మహాత్ముని శిక్షాపర్వ దినోత్సవము

చెన్నపురి

చెన్నపురి నేషనలు క్లబ్బు

భజన - అన్నదానము

నిన్నును ఉడయము 8 గంటలకు చెన్నపురి దేశీయ సమాజ మందిరమున (నేషనలు క్లబ్బు) స్వరాజ్యభజన జరిగినది. శ్రీమాన్ భగవాంశస్వామి, కార్యదర్శి భావ్యంతయ్యగారు, శ్రీరాములు నాయుడు, వావిళ్ల వేంకటేశ్వర్లుగార్లును కొందరు గుజరాతీ ప్రముఖులును మరి పెక్కుమందియు వచ్చిరి. హిందీ ప్రచారకులగు శివరామ్ విశాల్ గారును, వెంకటాచారి శేషగిరి రావుగారును, వేంకటాచార్యుగారును, ఆంధ్ర ద్రవిడ హిందీ భాషలకు స్వరాజ్యకీర్తనలు పాడిరి. శేషగిరిరావుగారు భద్రాద్రి రామదాసుకీర్తనలుగూడ పాడిరి. పిమ్మట భగవాంశస్వామి ఖడ్గముగూర్చి తెలుగులో సంగ్రహముగ నుపన్యసించిరి. సాయంకాలము 7 గంటలకు దేశీయసమాజమందిరమున నుమారు 200 వంశికి అన్నదానము జేయబడెను. శ్రీయంత గాడిచర్ల హరిశ్చంద్రరావు పంతులుగారు యీ అన్నదాన విషయమున న్యాయముగ తమ యిట్లోనే వంటచేయించి దగ్గిర నుండి బీదలకు భోజనములు పెట్టింపిరి. ఇందులకు న్యాయమును శ్రీమాన్ ఎస్ శ్రీనివాసయ్యగారు భరించిరి యిదివరకే ప్రకటింపబడెను.

నేషనలు క్లబ్బులో ఖడ్గరు విక్రయము

చెన్నపురి జార్జిటవును లింగచెట్టిపిథి 817 గృహమున ననగా దేశీయసమాజ మందిరమున (ద్రవిడరాష్ట్ర) కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఖడ్గరు విక్రయమును ప్రారంభించిరి. ఇప్పుడంట తిరువూరు ఖడ్గరు అసలుధర కమ్ముచునని తెలియుచున్నది.

* * *

బీచి సమావేశము

నిన్నటిదినము మహాత్ముని నిర్వంధ దినమగుటచే తిరుకళిక్కేణి సముద్రతీరమున సాయంకాలము 5-45 గంటలకు ఒక బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, టి. వి. వెంకటాచార్యులు కె. యం. పానికరు, ఎ. రంగస్వామియ్యగారు, నుబ్రహ్మణ్యశివ, వి. చక్రెగౌడ్, టి. పి. కుమారస్వామిశెట్టి గార్లు మున్నగు ప్రముఖుల నేతలు సభకు వచ్చియుండిరి.

కె. యం. పానికరుగారు అగ్రాసనాధిపతులుగ నుండవలయునని చక్రెగౌడ్ గారు రుపపాదించుచు, పానికరుగారు విద్యావంతులును అభివృద్ధికి రాదగిన వారైనను, స్వాధ్యాయ పులయ స్వరాజ్యపత్రిక సంపాదకులుగ నుండ సంగీకరించి చని చెప్పిరి.

ఈ ఉపపాదనమును బలపరచుచు ఎ. రంగస్వామి అయ్యగారు ఇట్లుచెప్పిరి. పానికరుగారు నాకు చిరపరిచితులు. జాయింటు పార్లమెంటు కమిటీవారి ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుటకై నేను ఇంగ్లాండుకు వెళ్లినప్పుడు వారపుడచట విద్యనభ్యసించుచుండిరి. గొప్పపరిశ్రమచుండుత్తరై భారతదేశమునకు వచ్చి ఆలిఖరు నిర్వేదిద్యాలయమునందు ఉపాధ్యాయులుగ పనిచేయుచుండిరి. బాతీయోద్యమమునందు పాలుగై కొనవలయునని ఉత్సాహముగలవారగుటచే ప్రస్తుతము స్వరాజ్యపత్రికాసంపాదకులుగ పనిచేయుచున్నారు. వీరు యువకులు. చెన్నపురి యందు మికందరకు పరిచితులు కావలసినవారగుటచే నేటి దినము యీ సభకు వీరు అగ్రాసనాధిపతిగ నుండుట యుక్తమని మేము తలచితిమి.

శ్రీయంత పానికరుగారు

పిమ్మట పానికరుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి అంగభాషయందు ఇట్లుపన్యసించిరి:—

అనుభవశాలలు పెద్దవారు అనేకులున్నను యీసభకు నన్ను అగ్రాసనాధిపతిగ నియమించి నన్ను గౌరవించి నందులకు వందనము లర్పించుచున్నాను. నాకు మీదేశభాషయందు పుష్కలమునుటకు శక్తిలేనందున ఇంగ్లీషుభాషలో మాట్లాడుచున్నాను. కావున తమిళము వేడుచున్నాను. మార్చి నెలలో యీదినమున గాంధీమహాత్ముడు నిర్వంధింపబడెను. ఎన్నియో కష్టముల కొర్చి అఖండమగు త్యాగము ప్రకటించి యీ మహానీయుడు దేశము నుద్ధరింప ప్రయత్నించెను. అందరు అనుసరించుటకు వీలగువిధమున కొన్ని నియమముల నేర్పరచెను. ఈపనులు చేసినగాని మనము స్వరాజ్యము పొందవలమని తెప్పెను. కారాగృహమునకు పోతినపుడుకూడ వారొక్కమారు

యేచెప్పిరి. భారతదేశమోక్షము ఖడ్గరసం దిమిడియున్నది. ఆర్థిక దాస్యబంధములనుండి విమోచనము కలుగవలయునని అందులకు ఖడ్గర సాధనము. దేశమునందలి అన్ని సంఘములకు వికాసత్యమును కలవరపలయునని అందులకు ఖడ్గర సాధనము. మనకు ఆత్మవిశ్వాస ముండవలయునని అందుకు గూడ ఖడ్గర సాధనము. ఇన్ని సూక్ష్మములను గుర్తించి మహాత్ముడి మహామర్తమునుపదేశించెను. వారి అనుచరుల మన చెప్పకొనుటకు మనమెంత నరకు అర్హులమో వారు ఏర్పరచిన నిర్మాణకార్యక్రమము శాంతవరకు కొనసాగించితిమో మనలో మనము పరిశీలించుకొని గుర్తు చూచుకొని, మహాత్ముని అఖండత్యాగమును స్మరించి వారి ననుసరింప ప్రయత్నించుటకు ప్రతినిల 18 వ తేదీని ప్రత్యేకింపవలయునని నాయకులు తీర్మానించిరి. ముఖ్యముగా చెన్నపురియందు ఉత్సాహము కల్గిచున్నట్లు కనపడుచున్నది (వేతులపంపు అందు ఖడ్గరధరించినవారి సంఖ్య స్వల్పముగ నున్నట్లు తోచుచున్నది. కావున తిరుగ రాబోవునెల 18 వ తేదీన మనము సమావేశ మగునపుడు పరిశీలు ఇట్లు ఆసంతృప్తికరముగ నుండవలయు, ఉత్సాహవంతులై నిర్మాణ కార్యక్రమమును మీరు కొంతవరకైనను కొనసాగించి యుండెదరనియు నమ్ముచున్నాను.

శ్రీమతి బాలమ్మగారు

పిమ్మట శ్రీమతి వి. బాలమ్మగారిట్లు అరవమునందు ఉపన్యసించిరి.

18 వ తేదీ మహాత్ముని నిర్వంధదినము. ఈదినమున మనకు సంతోషము దుఃఖము కలుగుచుండును. నవయుగధారకుడగు గాంధీమహాత్ముడు దేశభక్తుడయ్యుండై సంతోషముతో కారాగృహమున కేగి ప్రపంచ మంతయు ఆచ్ఛేదన వొందు విధమున అఖండమగు త్యాగము ప్రకటించిన దినము యీదినము. ప్రజలయందు నూతనవికాసముచూతతోత్సాహమునికలించినదినము యీదినము. ప్రపంచమున కంతటకును భారతీయులదౌత్యవ్యక్తియు ప్రకటింపబడిన దినము యీదినము. అందుచే యీదినము సంతోషకర మగుదినము. ఇంక మహానీయుడును కొండవలె నునకు సహాయముగ నిలుచువాడును ఆగు మహాత్ముని కోల్పోయిన దినము యీదినము. ఎవరి అదరణు పెరుగు చుంటిమో ఎవరి ఉపదేశములను వేదవాక్యములుగ నమ్ముకొని యుంటిమో అట్టి మహాత్ముని కోల్పోయినదినము యీదినము. ప్రత్యక్షమున ఉపన్యసించుచు ప్రతివారము తన పత్రికలలో భావప్రసారములగు వ్యాసములను ప్రకటించు ఉత్సాహము వెదజల్లుచుండిన మహాత్ముని కోల్పోయినదినము యీదినము. కావున యీదినము సంతాపకరమైన దినము. నిజము గ్రహించినచో మన మీదినమున దుఃఖపడుచుండకుండదు. మహాత్ముని ఆజ్ఞలను శివసానపించి వారు ఏర్పరచిన నిర్మాణకార్యక్రమము విజయవంత మగునట్లు మనము కృషిశలీపితి మేని అచిరకాలములో మనకష్టములు అంతమొందగలవు. సంతాపమునకు ఎడముండదు. గాంధీమహాత్ముడు మనలో నున్నంతకాలము మనము కొంచము ఉదాసీనులమైయుంటిమి. వారు నిర్వంధింపబడగానే కొంచము మేల్కొంచితిమి. జరుగుచున్న కృషిచాలదు. ఎల్లరు ఆచరించుటకు వీలగునూతనమును మహాత్ముడు బోధించెను. శాసనసభలను, న్యాయస్థానములను, పాఠశాలలను బహిష్కరించవలయునని కొందరికి కష్టముకలుగవచ్చును. అట్టి త్యాగమును ప్రకటించుటకు తగిన మహాదృష్టి మింక ను మనకు కుదరలేదు. అయినను అందరు ఖడ్గరపత్త్రములను ఫరింపవచ్చునుగదా. రాటములపై నూలుతీయవచ్చును. కావున మహాత్ముని అనుచరులమని గౌరవభారము గలవారమై ప్రవర్తించుట శ్రేయస్కరము.

శ్రీమాన్ పి. నుబ్రహ్మణ్య శివగారు

పిమ్మట శ్రీమాన్ పి. నుబ్రహ్మణ్యశివగారు ఇట్లుపన్యసించిరి:—ఇటీవల భారతదేశోద్యమమునకై ఇరువురు మహానీయులు అవతార మెత్తిరి. లోకమాన్యులగు తిలకుమహారాజు గారికరు. గాంధీమహాత్ముడు మరొకరు. మనదురదృష్టవశమున లోకమాన్యుడు మరణించెను. దౌర్భాగ్యుల మగుటచే మహాత్ముడు కారాగృహమునందుంచబడెను. స్వరాజ్యము ఖడ్గరలో ఇమిడి యున్నదని మహాత్ముడుపదేశించెను. ఇందలి సూక్ష్మమును ఎల్లరు గ్రహించి స్వదేశీవ్రతము ఆచరించుచు వలెను. ఇట్టి గొప్పనాయకులు పుట్టటం అరుదు. మనము నిరతము

భారముతోనుండి మహాత్మునికోరికలను కొనసాగించినవా నూరుసంవత్సరము లైనను యీబానిసత్వము తొలగదు. మనము ఆధోగతి పాలయ్యెదము”

స్వామి భగవాంశుగారు

ఇట్లుపన్యసించిరి:—(ప్రజలలో ఉత్సాహము తీసిం చుచున్నందులకు చింతిల్లుచున్నను, నానాటికి యీసభలకు వచ్చువారిసంఖ్య తగ్గివచ్చుచున్నది. ఈకు స్వరాజ్యముపై అభిరూచి లేనట్లుతోచుచున్నది. అందుచే విదేశీయులను మలననీయులు గ జూడచున్నాడు. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యము తీసికొని వచ్చి మనచేతిలో పెట్టువని కొందరు తలచిరి. స్వరాజ్యము రాగాయం అజేమించిగని తామెట్టి ప్రయత్నములు చేయని విషయము గలైగ గలై. ననము అన్నివిషయములందు పరాధీనులమై యున్నాము. కట్టుకొనుకట్ట మనదికాదు. దీపము మనదికాదు, వత్తి మనదికాదు, నూనె మనదికాదు. నిప్పుపల్ల మనదికాదు, కాకితము మనదికాదు పెప్పిలు మనదికాదు వంటచేయుట కష్టముకావున విదేశీయులనుండి ఆహారము గూడవచ్చిన బాగుండునని కొందరు తలచుచున్నారు. మొన్న విశోపా సంగ్రామము జరిగినపుడు గుడ్డలదిగుమతి కొంతతగ్గెను విదేశీయుల గుడ్డపై ఆధారపడియుండువార నుగుటచే గుడ్డల వెలలు ఆత్యధికముగ పెరిగిపోయెను. ఇట్లే ఏదైనను సంగ్రామము మరలజరిగి దిగుమతులు నిలచిపోయిన మనకు కట్టుకొనుటకు గుడ్డయుండదు. దీపములు పెట్టుకొనుటకు పరికరము లుండవు కదా ‘శుద్ధవార్తాపత్రిక’ చీకటిల్లు సామెతవలె నుండును.

ఇట్టి హేతువుగు పరాధీనదశనుండి తొలగింప మహాత్ముడు మహాప్రయత్నము లానన్చి కడకు కారాగృహమున కేగెను. వారు నిర్వంధింపబడగానే మనము వారిచురచి విశ్వాస హీనులమై ప్రవర్తించినసర్వాంతర్యామియగు భగవంతుడు మనము తీసుంచెడు. ఇట్టితరుణములు కలుగుట అరుదు. ఇట్టి నాయకులందుట అరుదు. మనధర్మములు నశించుచున్నవి. గౌరవము చెడుచున్నది. విజ్ఞానము తీసిచుచున్నది. కావున మనము మేలుకొని ధర్మమెక్కి ప్రవర్తించుట అవసరము.

శ్రీమతియామినీపూర్ణతిలకమ్మగారు

భారతదేశము పుణ్యదేశమనియు అభివృద్ధి కాంచుటకు ఎన్నియో అవకాశము లున్నవనియు, స్వయంకీర్తిపై ఆధారపడి ఆత్మవిశ్వాసముల వారు మైపనిచేయవలయుననియు, మహాత్ముడు నిర్వంధింపబడిన పిమ్మట కూడ విదేశ వస్త్రములపై కాంక్ష మానకుండుట హేతుము గ ను అగౌరవకరముగను నున్నదని శ్రీమతి యామినీ పూర్ణతిలకమ్మగారుచెప్పి భారతీయులందరు దీక్షవహించి రాటముపై నూలువడకి ఖడ్గరు వస్త్రములను ధరించి మహాత్మునకు స్వాతంత్ర్య మొసగి దేశవిముక్తికై పాటుపడవలయునని ప్రోత్సహించిరి. పిమ్మట యస్. వరదాచారిగారు, పోలు ఉత్సాహవారితాలైయుండుటచే నాయకులు విసుగుచెంది యీసభ యందు మాట్లాడుటకు కూడ ఇష్టము లేకున్నారనియు 5000 మంది పౌరులుఖడ్గరు ధరించినచ్చినగాని సభలో నుపన్యసించువరి నాయకులు చెప్పిననీచు, చెన్నపురి ఉత్సాహ హితమైన ప్రదేశమనియు, అచ్చట మూడు గజ లుండటవృథ యని ని. రాజగోపాలాచారిగారు శాసనోల్లంఘన సంఘమునా కి చెప్పిననియు, ఇట్టివి తిరబడుపు మాటలకు చెన్నపురి వాసుల అవకాశమిచ్చుట అగౌరవకరమనిచెప్పి ఖడ్గరువిజయమునెల్లరు ఉత్సాహముతో పనిచేయవలయునని వరదాచారిగారుపన్యసించిరి.

పిమ్మట పానికరుగారు కొంతకాల ముపన్యసించి ఖడ్గరు విరివిగ నుపయోగించ వలయునని సభికులను ప్రోత్సహించిరి రాతి 8 గంటలకు సభజయ జయధ్వనులతో అంతమొజెను.

* * * నెల్లూరులో సభ నాపుడేయుట

గాంధీ మహాత్మునిశిక్షాదినమున జరుపుటకు నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ మిటీవారు సభ నేర్పాటుజేసిరి. కాని సభన జరుపగూడదని నెల్లూరు సభ మేజిస్ట్రేటు 144 వ సెక్షనుక్రింద ఇద్దరు కార్యదర్శులకును మరొకొక 5 గురికిని శ్రీముఖులను జారీచేసిరి. సాయంకాలము కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యదర్శి మేజిస్ట్రేటు యుత్తరువును చదివిననిపించి సభకు ఆపివేసిరి. తత్ఫలము వేంకటసుబ్బయ్యగారు తక్షణము గండిచవురులో ఇంకొక సభను జనవెదమని ప్రకటించిరి. అల్లరులు లేకనే కాంతము ఉపన్యాసములు జరిగినవి. శ్రీలసభయు భజనయు పాణకాళనకమ్మగారిచే జరపబడెను. ఈరెండికి ఎట్టి యభ్యంతరము కలుగలేదు. (తండ్రి)

దేశీయ వార్తలు

గాంధీజీ ట్రావర్స్ దినోత్సవము

చెన్నపురి - బొంబాయి కలకత్తా - అహమదాబాదు - నల్లూరు
 విల్లండు రిపబ్లిక్కు అధ్యక్షుడు డివా లేరాగారు భారతదేశభక్తులకు వ్రాసిన లేఖ
 ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము - బొంబాయిలో విచారణ
 బాగా గురుదత్తుసింగుగారి కేసు
 కలకత్తాలో ఆర్థులని అరెస్టు చేయుట
 అలీనాదరులను కారాగృహమున బంధువులు సందర్శింపజేయుట-వివరములు
 జాతీయపరిశ్రామిక విద్యాభివృద్ధికి సాలుకు లక్షరూపాయలు వచ్చు యావదాస్తిని
 సేటు బెహారీలాలుగా రిచ్చివేయుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

నల్లూరులో గాంధీజీ ట్రావర్స్ దినము - సభను నిలుపు జేయుట-మరియొక-సభ చేయుట
 ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము-ఆంధ్రరాష్ట్రమున విచారణ-ప్రకాశం గారి లేఖ
 జయంతి వేంకటకృష్ణారావుగారిని చెన్నపురి చెజునానంది వదలుట

విల్లండు రిపబ్లిక్కు నాయకుడు

డివలేరాగారు

భారతదేశభక్తులకు పంపిన సందేశము

మా(విల్లండు)దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరాడుటకు మాకు ప్రేరణ యొసంగిన సత్యజిత్వముచే విదేశీయుల పరిపాలనమునుండి మీ (ఇండియా) దేశమును గూడ తొలగించుటకు మిమ్ముగూడ ప్రేరేపించెనయే నేను తలచెదను. ఆమెరికా విల్లండుదేశముల వారివలె మీరుగూడ వైర్యముతో ముందుకు రావలెను.

స్వరాజ్య సమరము ప్రారంభమైనదిమొదలు అంత్యము వరకును ఎట్టి చిక్కులూ వచ్చినను కొంచెమైన చలించగూడదు. వైర్యముగ ముందుకుచూచి దూరమునందు ప్రకాశమానములై గోచరించుచున్న విజయస్ఫూర్తిదృక్పథముల కాంతిలతలను తిలకింపవలెను. బ్రిటిషువారు విల్లండు దేశమును జయించినయొక గ్రంథకర్త వ్రాసెను. విల్లండును బ్రిటిషువారి కన్నెడును జయింపలేదు. ఎన్నడును బ్రిటిషువారికి విజయము కలుగలేదని నేను చెప్పెదను. ఆమెరికా దేశీయులకే కాక బ్రిటిషు ప్రాణముల నర్పింప దీక్ష బూనినవారికిని, వైర్యస్థైర్యములను వదలకుండుటకు దృఢసంకల్పము చేసినవారికిని, భక్తివిజయమునకు ప్రాణముల నర్పింప వెనుదీయనివారికిని ఎన్నటికిని ఆపజయము కలుగదు.

అట్టి దృఢసంకల్పము లేక దైన్యము కెందువారు మాత్రము తప్పుక పరాజితులయ్యెదరు. విల్లండువా రెన్నడును సట్టి దైన్యస్థితికి లోనుకాలేదు. ఇకముందుగూడ లోను గారని ప్రస్తావనలేకుండు వలన తెల్లచుకున్నది.

ఓభారతీయులారా! విల్లండు ప్రజలకును మాసంఖ్య చాలతక్కువ. మాదేశము బ్రిటనుకు ప్రక్కలోనున్నది. అట్లున్ననుగూడ మేమెన్నడును అవైర్యమును చెందలేదు. భారతదేశము బ్రిటనుకు కడుదూరముండున్నది. మాదేశమున పెక్కు కోట్లమంది ప్రజలున్నారు. అట్టిస్థితిలో మీరుదైన్యమును కెందుటకష్టకారణమున కనబడదు.

భారతీయులు కేవలము కల్పనా తాళి వ కిష్టంబున ట్లాదేశము నందలి భవనమున నితరులను మనము లాగి వేయవలెనని ఆదేశమును పిల్చి పిప్పిచేయవలెనని కొన్నివిండ్లభూతాత్మము బ్రిటిషుదేశమునందు పార్లమెంటు సభ్యులలో నొకరు తెలిపెను. ఈసిద్ధాంతమునే తన గ్రంథమున విలియం డిగ్లీగారు విపులముగా వివరించిరి. అదిగ్లీగారి గ్రంథముపుడు ముద్రింపబడినది. మీరందరును దానిని చదివియే యందుని నమ్మెదను. ఇండియా దేశమునందు బ్రిటిషువారు సలిపిన క్రూరకృత్యముల నన్నిటిని డిగ్లీగారు రాగ్రంథమున వివరించిరి. ఇండియా దేశమున వారి మేలు కొరకే బ్రిటిషువారు ఇండియాదేశమును పరిపాలించుచున్నారని డిగ్లీగారు వ్రాసిరి. దానిని నే వెలమూలమున విశ్వసింపను. ఇండియా దేశమువారి మేలుకొరకే వారుకొరకే ప్రకారమే బ్రిటిషువారు ఇండియాదేశమును పరిపాలించుచున్నారని నమ్మునట్టి స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని యీ ప్రపంచము దొకరైన కలరా?

హిందూదేశవాసులకు మేలు చేయవలెనను మహోదార భావముతోనే బ్రిటిషువారు హిందూదేశమునకు వచ్చి మాదేశమును పరిపాలించుచున్నారనట్టి దుర్భువు నిజముగా మీకు (భారతీయులకు) కలరా?

ఇండియాదేశపు రాజకీయ ఆర్థికస్థితుల నభివృద్ధి నొందించుటకు తాము ఇండియాదేశమును పరిపాలించుచున్నామని బ్రిటిషువారు చెప్పు తియ్యని మాటలను నమ్మడగిన ఆమాంసకస్థితిలోనే యింకను మీరున్నారా?

ఇప్పుడు హిందూదేశమునకు తలపించిన హిన్దూస్థితి బ్రిటిషువారు నిజముగా సంతాపము నొందుచున్నారనియు ఇండియాదేశము నుద్ధరించుటకు బ్రిటిషువారు మనఃపూర్వకముగ పనిచేసెదరనియును మీరు నమ్మినారా?

బ్రిటిషువారు సత్యప్రాణముతోనే ఇండియాదేశమును పరిపాలించుచున్నారని నిక్కముగా నమ్మువారు మీలో కొందరుండవచ్చును. వారిని నే నొక్క ప్రశ్ననుమాత్రమే అడుగగోరెదను.

తమదేశమును విదేశీయులకు వశపరచి ఆ విదేశీయులే తమదేశము నుద్ధరింపవలెనని కోరునట్టివారు ప్రపంచమునందెందైన నేజాతివారైన కలరా?

బ్రిటిషువారిని నేనొక ప్రశ్న అడుగగోరెదను. ప్రపంచమునందెంతవరకు మీరు (బ్రిటిషువారు) ఎచట నట్టి ఉపాధి విధానముతో నేదేశమువారి నుద్ధరించుతిరి? అని కాంగ్రెసు శ్రేణికయందు ప్రకటింపబడిన స్వరాజ్యపత్రక ప్రకటించినది.

ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము

బొంబాయి విచారణ

17వ తేదీని బహిరంగసభ జరుగుట

(స్వీయవిలేఖరి బొంబాయి)

17 వ తేదీని సంఘమువారియందుట కే. నటరాజుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. 18 వ తేదీని ఉదయమున ఆరుగంటలసేపు విచారణ జరిగినది. హాజరీ, పండిటులీ, డాక్టరు అన్నారీ, ప్రకాశం, సెనుగుప్త, రాజగోపాలాచారి, పటేలు, సేటు బజాజు, రాజేంద్రబాబు, దేశపాండి, (కస్తూరి రంగయ్యంగారు)గారు వచ్చియుండిరి.

నాయకుల నూరేగించుట

చెరసాలలకు వెల్లవచ్చిన పండిత జాతీలాలు సెహ్రా, రాజగోపాలాచారి, సెనుగుప్తగార్లు నితరులను గౌరవించుటకు 18 వ తేదీని ఆవిశ్లేఖముతో బొంబాయిపారు లూరే గింపు జరిపిరి.

17 వ తేదీ సభ

ఈ సభ హాజరీ అబ్దుల్లాఖానుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. అధికారాన్ని నాము ప్రబలిసినది. పండిటు కీ, ప్రకాశం, పిక్టాలుగా వచ్చిపనిచిరి.

ప్రకాశంగారు

19 వ తేదీ మెయిలులో ప్రకాశంగారు బొంబాయి నుండి మెయిలుచే చెన్నపురికి వెళ్లెదరు.

జయంతి వేంకటకృష్ణారావు గారు

బ రం పు ర ము

చెన్నపురి చెరసాలనుండి వదలుట

17 వ తేదీ సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు కృష్ణారావుగారి చెన్నపురి చెరసాలనుండి వదలిరి. పిరికి గెలలు కళింపక విధింపబడిన. ఆరునెలలను పూర్తియైనది. ఇకను గంజాంజిల్లా దిగువనాడీలో జార్జి మిడిలున్కూలులో ప్రభావోపాధ్యాయుడుగా నుండెను.

చతుర్థ గాంధీజీ ట్రావర్స్ దినము

బొంబాయి

బహిరంగ సభ

నాయకుల ప్రసంగములు

బొంబాయిలో గాంధీజీ ట్రావర్స్ దినము కార్యముగా జరిగినది. సాయంకాలము హాజరీగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. 'గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయములను సాంఘికములను గూడ సంస్కరించుటకును, హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని స్థిరపరుచుటకును, దౌర్జన్యము కూడదను నిర్ధారమును ప్రబల జేయుటకును, దేశీయపరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహము కలిగించుటకును గట్టిప్రయత్నముల నొనరించెను. మహాత్ముడు నిష్కవముగ రాజకీయోద్ధారకుడు. ప్రపంచవాసు లందరును తరతరము లాతని పవిత్రసామమును స్మరించుచునే యుండుట. బాద్షాతీ తీర్మానముల వలన పెక్కుమందికి నిరుత్సాహము కలిగినదిగాని భరతఖండభావిక భాగమునందు గాధవిశ్వాసముతో మన మహావాసుడు నిర్ణయించిన మార్గమున జీవించుట (కర్తవ్య) పనిచేయవలెననిచింత నిట్టినిత్యసామలొలిగిపోవును. స్వరాజ్య సంగ్రామమును జయప్రదముగ వెరజేప్పుటకు వలయు బలమును గడించుటకే యీ నిర్మాణవిధాన మేర్పరుపబడెను. దేశీయులందరును స్వస్వసంపత్తికై మొనరించి సన్యాసము పుచ్చుకొన వలెనని మహాత్ముడు కోరలేదు. దేశీయులలో హెచ్చుమంది కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరవలెను. సామెలు చెరసాలుగజాలు యియ్యవలెను. (ఎంతటి నిరుపేదయైనను సామెలు నాలుగజాలియ్యవలెపోదు. ఇట్లు దేశీయులు కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరుటవలన సోదరభావమును ప్రేమయును వృద్ధిజెందును.) ఖద్దరుకట్టలకే కట్టుకొనవలెను. (స్వరాజ్యమును బడయుటకు ఖద్దరే ముఖ్యసాధనము) అని మహాత్ముడు నిశ్చయించెనని పండిటు కీ నుడివెను.

అసియాఖండమునందు గొప్ప ఉద్యోగము కలిగినది పాశ్చాత్యులు చూపుచున్న జాతిద్వేషము, క్రాంత్యు, పరభాషాపరాధము మున్నగువానిని నిరసించుచు అసియావారు నిరంతర ముక్రోశించుచున్నారని హాజరీ కీ నుడివెను. నేరుగుప్త ఖనిల్కారుగారుగూడ ఖద్దరు దౌర్జన్యరాహిత్యములనుగూర్చి యుపన్యసించిరి.

* * *

అహమదాబాదు

నవదేవను నిమ్నజాతిసంచిక

బహిరంగ సభ

18 వ తేదీ అహమదాబాదులో ట్రావర్స్ దినము జరుగబడినది. నవదేవకుప్రతిక ఆనాడు ప్రత్యేకము నిమ్నజాతి సంచికను ప్రకటించెను. సాయంకాలము గొప్పబహిరంగసభ జరిగినది. ఆ సభలో ఎవ్వరు నుపన్యసించలేదు. జాతిహింసలను మాత్రము పాడిరి.

* * *

కలకత్తా దేవాలయములలో

ప్రార్థనలు

ఉపనాసము ఒక్కప్రార్థన

18 వ తేదీ గింపు

విమలవోట్ల సభలు

కలకత్తాలో 18 వ తేదీని గాంధీ జీ ట్రావర్స్ దినము బాగుగా జరుపబడినది. ఉదయమున దేవాలయములలోను మసీదులలోను ప్రార్థనలు జరిగెను. ఆనాడు ప్రకటింపబడిన భావము తూని సాయంకాలము భుజించిరి. పిమ్మట జాతీయగీతములను పాడుచు విఘటవెంట నూరేగి తిలకునిధికి భవనము వసూలుచేసిరి. పిమ్మట 5 చాతులలో బహిరంగసభలు జరిగెను. హరిదేవపార్కులో జరిగిన సభకు కంగరాష్ట్రీ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు బాబూ నారదయాలు నాగుగా రధ్యక్షత వహించిరి. గాంధీమహాత్ముని స్వార్థత్యాగమును కష్టసహిష్ణుతను నాగుగారు వివరించి ఖద్దరు కట్టలకే కట్టుకొనవలెననియు ప్రతిపాదించు రాట్టమువై నూలు వడకవలెననియు హెచ్చరించిరి.

* * *

స్వదేశీసంతలు సభలు

పండిత మాలవ్యాగారి నూచన

పండిత మనమోహన మాలవ్యాగారి నూచనప్రకారము ఆగ్రాలో ప్రతిజాతివారము స్వదేశీసంతలు, ప్రతిసోమవారము బహిరంగసభను జరుపుటకు పాఠము నిశ్చయించిరి.

బొంబాయిరాష్ట్రీయ శాసనసభ

పూనాల జరుగుట

చెలసాలలో గాంధీమహాత్ముని ఆదరణ

ముఖ్యమంత్రి తీర్మానములు

పూనాల జరుగుచున్న బొంబాయి శాసనసభలో కొన్ని ముఖ్యములగు తీర్మానములు లుపపాదించబడును. నిబంధనలను చేయుటకు గవర్నరుగల అధికారమును బట్టి ఆతడవుడవుడు చేసిన నిబంధనలను శాసనసభ వారామోదించుటకు ముందు వానిని సాకల్యముగ పరిశీలించుటకు ఉద్దేశ్యమును ప్రజాప్రతినిధుల నొకసంఘముగా నియమింపవలె నను తీర్మానమును రావు బహదరు కేటగా రుపపాదించెదరు.

గాంధీగారి ఆదరణ

ఆంగ్ల దేశమున మొదటిసారిగా రాజకీయ ఖైదీ నెట్లు చూతురో గాంధీగారి నెట్లు చూడవలె నను తీర్మానమును జి. బి. త్రివేదిగారు రుపపాదించుదురు.

ఒక్క గాంధీగారి నే గాక రాజకీయ ఖైదీల నందరిని అట్లే చూచుటకు తగిన సవరణలను నిబంధనలలో చేయవలెనని సర్దారు మూలముగా రుపపాదించుదురు. ఇదివరకు బొంబాయి నగరమున సముద్రమున మెరక చేయుటకు ప్రారంభింపబడిన పని పూర్తియై ఆ భూమిని ఆమ్మిచేయువరకును ఆట్టిప్రయత్నము లను మరల ప్రారంభింపరాదని దాదాభాంజీగారు రుపపాదించెదరు. అహమదాబాదు మ్యునిసిపల సంఘమున రద్దీచేయు టనుచితము. దానిని మరల నెలకొల్పవలెనని త్రివేదిగారు రుపపాదించెదరు.

* *

హార్ని మనుగారి ప్రవాసశిక్ష

ప్రజల జ్ఞాపకమును గోరుట

ప్రభుత్వమువారు మిన్నకుందుట

28-4-19 వ తేదీని 1915 దేశరక్షణ శాసనముక్రింద హార్ని మనుగారి కిచ్చబడిన శిక్షను నకలునకొడుచు బొంబాయి ప్రభుత్వ-రాజకీయ శాఖాకార్యదర్శికి 25-4-22 వ తేదీని బొంబాయి పోలీసు పక్షమున హోల్బ్రూక్ కిలు ఖర్చుడు, ఎఫ్ వైర్యుగా రొక లేఖవ్రాసిరి. ఆ లేఖచేరినదని 25-22 వ తేదీని కార్యదర్శి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. మరల నేమియును వ్రాయకుండెను. అనకలు వచ్చినగాని మేము కేసుచేయ వీలు లేదు. కాన దాని నికడైన వెంటనే పంపవలెనని నైర్యుగారు మరల కార్యదర్శికి 8-7-22 వ తేదీని లేఖ వ్రాసిరి (హంబే కానికల)

* *

జాతీయవిద్యకు భూరివిరాళము

నేలు బెహరీ లాలుగారు

సాలుకు అక్షరూపాయలు ఆదాయము వచ్చు

యావదాస్తి నిచ్చివేయుట

పండితమాలవ్యా, హాకీజీఅస్సాగిగార్లుధర్మకర్తలు.

ముఖ్యమంత్రి (సంయుక్తరాష్ట్రములు) వాస్తవ్యుడగు నేలు బెహరీలాలుగారు తన యావదాస్తిని జాతీయ పాఠశాలకు విద్యాభివృద్ధికి విరాళముగా నిచ్చివేసెను. అందువలన సాలుకు లక్షరూపాయ లాదాయము వచ్చుచున్నది. దానిని పరిపాలించుటకు పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, హాకీం అబ్దుల్లాఖాను, డాక్టరు అస్సాగి గార్లు మున్నగువారిని ధర్మకర్తలు (ట్రస్టీలు)గా నియమించెను.

* *

బాబా గురుదత్తుసింగుగారి కేసు

అమృతసరులో 17 వ తేదీ విచారణ

సింగుగారి వ్రాతమూలము

కొమగటూరు విభాగము లగు బాబా గురుదత్తుసింగు గారికేసు విచారణ 17 వ తేదీని మరల అమృతసరులో జరిగినది. తన సాక్షులను వదులకొనుట కొంతమాత్రము సంగీకరించనని చెప్పుచు మేజిస్ట్రేటులవరకుమైన సింగుగారు ఇద్దరు సాక్షులను వదులుకొనిరి. ఒక దేశ భాషా పత్రిక ను 17 ఉత్తరములను తన స్నేహితులకు దాఖలాలుగా దాఖలుచేసిరి. ప్రభుత్వమువారి భావమును తెల్లచించుచు మరియొక వ్రాతమూలము నిచ్చిరి. కొమగటూరు బడి బడి విషయములనెత్తమును తెలిపియుటకు శాసనసభ్యులను మిత్రవాదులను ప్రత్యేకవిచారణసంఘము నేర్పరుపవలెనని హెచ్చరించిరి. ఈనెల 24 వ తేదీ ని తీర్పు చెప్పబడును.

దేశీయవాణిజ్య ప్రదర్శనశాల

నేషనలు కమర్షలు మ్యూజియం

317 లింగి నెట్టివిధి

ఇండియా దేశమునందంతటను తయారగుచున్న దేశీయ వస్తువులను ప్రదర్శించుటకు దేశీయ సమాజ మందిరమునందీమ్యూజియమును నెలకొల్పబడుట నిశ్చయింపబడినది. సంవత్సరముపాడుగునను మ్యూజియమునందు వస్తువుల నెల్లవారును వచ్చి చూడవచ్చును గాన హిందూదేశీయులగు వస్తునిర్మాతలను నమోనాలను (మచ్చులు) టాటా చిల్డ్రన్ ధర్మము పరిశ్రమ సంస్థవా వృత్తాంతమును ముందుగల ఆవకాశములును మ్యూజియం కార్యదర్శికి తెలుప (ప్రార్థి) తులు. ఆ వస్తువులు హిందూదేశము నందలి సామగ్రిలతోనే తయారయ్యుండవలెను. ప్రదర్శనమునకు పంపబడిన వస్తువుల హక్కు మ్యూజియం వారిదగును. ఇంకవలన నిపుడు మనదేశమున మంచి ఆందమైనట్టియు ఉపయోగకరమైనట్టియు వస్తువులు తయారగుచున్న సంగతి దేశీయుల కందరికిని బాగుగా తెలియను. వాని ధర్మము అవి ఎచట దొరుకుచున్నాడో తెలియును గాన వారు విదేశీవస్తువులను తెప్పించుట మానివేసి స్వదేశీవస్తువులనే తెప్పించెదరు.

(1) వడుకునూలు (2) ఖద్దరుట్టలు (నూలు-పూలు-పట్టు). (3) బొహ సామగ్రిలు (4) కర్రసామానాలు (5) నగలు (6) బుటాదారీపని (7) తివానూలు (8) ఎనెనూలు సామానాలు (9) యంత్ర సామానాలు (10) ముగంథ ద్రవ్యములు నెబ్బులు (11) బొవధములు (12) చిత్రలేఖన వస్తువులు, చిత్రపుటలు (13) కాగితములు, వ్రాత సామగ్రిలు (14) గాజు సామానాలు (15) వృణ్ణయపాత్రలు (16) రబ్బరు జనకవార, పంచదార యిక్కర నేతవస్తువులును మ్యూజియంలో ఆచూకాఖలుగా నుంచబడును. ఉత్తరములను వ్రాయగోరువారు "ఆబ్దుల్లా హమీదుఖానుగారు కార్యదర్శి, కమర్షలు మ్యూజియం, ది నేషనలు కమర్షలు 317 లింగి నెట్టివిధి కార్టెజును మదరాసు" అని వ్రాయవలెను.

* *

లోకమాన్యుని జన్మదినోత్సవము

పాలగంగాధర తిలకు మహాశయ్యుడు

చెన్నపురిలో సుబ్రహ్మణ్య శివగారు జరుపుట

లోకమాన్య పాలగంగాధర తిలకు మహాశయ్యుని జన్మ దినోత్సవమును క్రియత సుబ్రహ్మణ్య శివగారు గత మూడేండ్ల నుండియు తప్పకుండా జరుపుచున్నారు. ఈ ఏడు గూడ ఈ (జూలై) నెల 28 వ తేదీ ఆదివారమునా దాయోత్సవమును వారు జరుప నిశ్చయించిరి అనాడు ముఖ్యముగా బీదల కన్న దానము జరుగను. 1000 మందికి అన్నదానము చేయుట కేర్పాటు జరుగుచున్నది. తిరుకళిక్కేణి చరకాదైవ్యశాలాధి కారిగారు డాక్టరు ఎస్ గామానుజంగారి పరిశీలనక్రింద నొక యాదిత వైద్యశాల నేర్పరుచుటకుగూడ నూహించుచున్నారు. భారతవాయవ్యలో లోకమాన్యదేవుని జన్మస్థానమునెక్కర డియూరు. ప్రాస్తుమున్నును దేశములందైనవో లోకమాన్యదేవు ప్రభుత్వాధ్యక్షుడుగా నియోజింపబడియుండును. హిందూదేశము నందు 100 ఏండ్ల క్రితము లోకమాన్యము జన్మించియున్నవో పేర్కొనదని నధిష్టించియుండును. స్వకాజ్యము లభించువరకు నాతడు శీవించి యుండినవో ఇండియా సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమున కాతనినే మొదటి ఆధ్యక్షునిగా దేశీయులు నియోజించియుండుట గాన నెల్లరును యీ మహాోత్సవమును జయ ప్రదముగ నెలవేర్చుటకు ధనసహాయ మొనర్పవలెనని సుబ్రహ్మణ్య శివగారు వ్రాసిరి.

* *

మైసూరులో ఖద్దరుపైవన్ను

పారబాటుఅభిప్రాయము

మైసూరుప్రభుత్వకార్యదర్శితో సంభాషణము

సంతకయనివారణము

ఖద్దరుపై పానుకు ఒక రూపాయవొప్పున మైసూరుదొర తనమువారు పన్ను వేసినది యిటీవల ప్రకటించబడినది పారబాటు అభిప్రాయమునందుకునుటతో చేపగ్గులులై నేయువడిన బట్టల పై దొరతనమువారు పన్ను వేయ లేదు. కాంగ్రెసు వారి ఖద్దరు ప్రచారమును దొరతనము వారు నిరోధించుటలేదు. మిల్లులో నేయువడిన పాతరకములలో ఖాదీ అను నొకరకము బట్టగలదు. ఆబట్టల కిప్పుడు చారులువేసి మిల్లు వారు పన్నును తప్పించుకొనుచున్నారగాన చారులు వేసినను గూడ ఆ ఖాదీబట్టకు పానుకు ఒకరూపాయపన్ను వేయబడె నని మైసూరు దొరతనము రివిన్యూ కార్యదర్శి, ప్రధానకార్యదర్శి డిప్టీమిషనరుగార్లను కలిసికొనగా తెలిపినదని మైసూరు కాంగ్రెసు కార్యదర్శి రజాల్ గారు తెలిపిరి. (స్వరాజ్య)

ఆంధ్రరాష్ట్రమున విచారణ

రాష్ట్రీయకార్యసంఘసభ

అభ్యుదయ ప్రకాశంగారు పంపిన రిపోర్టు

ఈనెల 22 వ తేదీ శనివారమునాడు తిరుపతిలో ఆంధ్ర

రాష్ట్రీయకార్యసంఘసభజరుగును. ఆసభలో చర్చింపబడువిషయములలో ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘమువారియెడటసాక్ష్యము య్యదగినవారిని నిర్ణయించుట యొకటి. 22 వతేదీ తరువాత చేరు దరఖాస్తులు 31 వ తేదీని గుంటూరులో పరిష్కరింపబడును. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటు ప్రకారము ఆగస్టునెల మొదలు తేదికి ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘమువారు రచిటికి వచ్చెవరు. సాక్షులు పంపు (వాత్సలకులు రాష్ట్రీయకార్యసంఘ కార్యదర్శికి 28 వ తేదీ నాటికి చేరవలెను. నిష్పంఘము, అదనము బోలీసు, పన్నుల నిరాకరణ ములను గూర్చి తెలుపగోరువారు వివరములను గూడ తెలుపవలెను. ఖద్దరు, జాతీయ విద్య, కాంతిసేన, తిలకు నిధులను గూర్చి తెలుప గోరువారు లెక్కలతో తెలుపవలెను. చెరనాలలకు పంపబడిన దేశభక్తుల పట్టిక పూర్తికావలెను. (పతిమండలసంఘమును వెంటనే పూర్తి వివరములను తెలుపవలెను. ఇప్పుడు చెరసాలలలో నున్నవారు రాగానే చెరసాలలకు పోవుటకు సునిధులగువారి (సివిలు రిజిస్టరు) పట్టికనుగూడ సిద్ధపరుపవలెను. దానిని ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘమువారికి సమర్పింపవలెను. ప్రస్తుతము పన్నులనిరాకరణము వంటి ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు వీలు లేదని స్పష్టపరుపవలెను. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము వారును ఖిలాఫతు-ఆ. సంఘమువారును ఏకకాలమునందే విచారణ సలిపెదరు. ఖిలాఫతు సంఘమువారు మహమ్మదీయులవద్ద సాక్ష్యము పుచ్చుకొందురు గాన మహమ్మదీయులుగూడ సీవిల రముల నన్నిటిని సిద్ధపరుపవలె నని 18 వ తేదీని ప్రకాశంగారు బొంబాయినుండి రిపోర్టు నంపిరి.

* *

ఈరోజు మ్యునిసిపలు సంఘము

ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘమునకు స్వాగతము

తీర్మానము సుపపాదించుట

ఆజ్ఞోల్లంఘన ఈ సంఘమువారు రోడుకు వచ్చిపుడు వారికి ఈరోజు మ్యునిసిపలు సంఘమువారు సన్మానవ్రతమును సమర్పింపవలె నను తీర్మానమును 19 వ తేదీని జరుగుసభలో చర్చింపవలెనని కోరుచు 7 గురు కాన్సిలరులును కే. ఎం. తంగ మెరుమాటుసిల్ల (బి. ఏ. (చండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు) గారును సంతకములు చేసి పంపిరి.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలలో చిత్రముగా నిమజ్జబడ్డ కత్తులు. లై సెన్సు లేదు. ప్రతిదినము వందలు ఖర్చు. ఒకటి తెప్పించి చూచిన దానివిలువ మీకే తెలియగలదు. నెల 5-8-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు. ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువ ధరలవి గాని కావలసినయెడల తయారుచేయించి పంపగలము. పోస్టేజి వగైరా వేరు. (8765)

భారతవస్తుభవనము - బెజవాడ.

బాబ్ నన్ జర్నలుపాకెట్టుడై రెక్కరి

జర్మనీలో చేరిపనులు చేయవారి విలాసములు స్పెట్ట గ్లడులో గడియారములు తయారుచేయవారి విలాసములు 100 కేజీలగుల పుస్తకముగా ప్రచురించి యున్నాము. నెల 1-4-0 లు. ఆర్డరుచ్చునపుడు 0-4-0 స్టాంపుతో ఆర్డరు పంపిన మిగతా రు 1-0-0 కు వి. పి. చేయబడును.

టి. ఆర్. ఎన్. అందు సన్ను. (132)

సోల్ నెల్లింగు ఏకెంట్లు అందు స్టీలుట్రంకులు చేయవారు (వి. పి.) ఈగవల్లి అమృతుకోవిల్, జి. టి. మదరాసు.

అన్నియు ముద్రలేనా?

ఆశ్చర్యశీలపదనివారిని

కాలు ఫుట్టవలెవెరిగి, పిక్కలు తొడలు, లావయయం దిన బూరకాలు అనబడును. పిక్కలయందుగాని తొడలయందుగాని లావుగలిగి నల్లనైయుండిన వత్తికనునబడును. కాళ్ళు నల్లనై దుగడతోగూడి చర్మముపొట్టువలె రాలించుండిన స్త్రీ పద విసంబధును. వైదికములలోనుండు యేజాతిబోవకాలు నయినను తొలికి, పయికి మందులు నేవించుటవల్ల దినములలోనే నీరు యిగిరి, కాలు చులకనై వారముదినములలోనే పూర్తిగా నివారణయగును.

లోనికి పయికి ఉపకరించు చుండు 1 నెట్టు 4-0-0.

రెడ్డి అందు కంపెనీ.

గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు, గోదావరిపాస్టు.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ జూలై నెల 19-వ తేది

బుధవారము

తామనివారణము కర్నూలుజిల్లా

“రాటము కాటకమునకు రక్షకము”

గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిపాదించిన రాటపు ప్రయోజనములను స్వదేశీతామనివారణ సంఘము వ్యవహారములు విశదముచేయుచున్నది. పాశ్చాత్య సభ్యత్వసంభవులకు రాటములు కృతయుగపరికరములుగ గనుపించును. కలియుగమునందు పరిశ్రమ యుగమునందు 5024 సంవత్సరమునందు రాటముల ప్రశంస పరిహాసాస్పదముగ దోచును. కేవలము సిద్ధాంతములతో సంతసిం చెడి నననాగరకులకు దేశపరిస్థితులతో బ్రమేయ ముండదు. సిద్ధాంతాల దృష్టియందు దింగ్లాండునకును జపానునకును నుపయోగపడిన సాధనములు భరతఖండమునకును నుపయోగపడవలయును. వారిబుద్ధికి ముప్పదికోట్ల ప్రజలు విశాలఖండము శీతోష్ణవర్షస్థితులు ప్రజల ప్రధానవృత్తి దేశదారిద్ర్యము నిమిత్తములుగ గనుపింపును. సకలకార్యములకును సాధికారవిధానమే యుత్తమముగ గనుపించును. ప్రభుత్వము నిర్వహించుచున్న తామనివారణకార్యములందు దొకయువతికి దినమంతయును పనిజేసిన 0-1-9 కూలి గిట్టుచున్నది. ఈకూలిదబ్బులు గడించుటకు ప్రొద్దున ఇంటినివిడిచిన రాత్రి యిల్లు చేరుదురు. ఈ పనివలన నిల్లుసంసారవ్యవహారములుమూలపడును. పనిజేయునపుడు పట్టింపులు కలహములు మేస్త్రీల బాధలు గలుగుచుండును. సకాలమునకు హాజరు కానపుడు కూలి దొరకదు. ఇంతశ్రమపడినను రెండణాలు ముట్టును. రాళ్లనుమోయుటయందును ముక్కలను గొట్టుటయందును కళాకౌశల్యముగాని వృత్తివికాసముగాని లేదు. ఇది బండ్లపని. బండ్లపనిని జేయించి కూలినిచ్చుటయే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమని యధికారులు చెప్పుచున్నారు. జీవనోపాధిని బడయుటకు గత్యంతరము లేనపుడు ప్రజ లీబండ్లపనిని జేసి జీవయాత్రను గడవవలయును. ప్రజలు రాళ్లను పగులగొట్టుచు కాటకమునకు తాత్కాలికోపశమమును బొంది నను భావిసంరక్షణమునకు గాని వృత్తివికాసము నకుగాని సంపదలవృద్ధికిగాని సంసారసౌఖ్యమునకు గాని ఈబండ్లవృత్తి నిరుపయోగమని నీచేటను వచ్చుచున్న కాటకము విశదము చేయుచున్నను ప్రభుత్వము మామూలైత యాటనై యాడుచున్నది. ఆమాట మారవలసివిధమును స్వదేశీతామనివారణసంఘము నాగలాపురమునందు దవలంబించిన విధానము విశదము చేయుచున్నది.

రాళ్లు రాటములు.

తామనివారణ శిబిరములను నిర్వహించుచున్న యధికారులు రాళ్ల ప్రయోజనమును రాటముల ప్రయోజనమును ప్రశ్నించినపుడు ప్రజలు రాటముల ప్రయోజనములను గొనియాడుచున్నారు. నాగలాపురమునందు స్త్రీలు సామాన్యముగ దినమునకు శేరు (20 తులములు) నూలును పడుకుదురు. పడుకునూలునకు ముతక సన్నమునుబట్టి కూలి ఇయ్యబడును. నూలుకుసంబధు 8 కి 1-2-0, సం 12 నకు 0-2-6, సం 15 నకు 0-3-0

కూలి నాగలాపురమునందు ముట్టుచున్నది. ఏకులను దీసికొని నూలును వడికి దెచ్చుట కనుదినము నందలమంది స్త్రీలు స్వదేశీ తామనివారణ సంఘ కార్యాలయమునకు వచ్చుచున్నారు. ఏకులు ఏకులు అని వేడికొనుచు వారివారి వంతునకు నిరీక్షించుచుండురు. ఏరోజుచేసిన యేకులారోజునకే చాలకున్నవి. ఏకులకై వచ్చినవారి కందరకును నేకులనిచ్చుటకు దూదియును సాధనములును లేకున్నవి. ప్రతిదిన మనేకులు నిరాశనుజెంది రిక్తహస్తములతో విచారాకాంతవృద్ధయములతో దీన వదనముతో స్వగృహములను జేరుట సంభవించుచున్నది. రాళ్ల వలనను రాటములవలనను గలుగుచున్న ప్రయోజనములను నాగలాపురమువ్యవహారములు విశదము చేయుచున్నది. ఇతరులనిచ్చుధములు లేకను స్వేచ్ఛగ వీలైనపుడు రాటములను ద్రిప్పుచు నూలును వడికి జీవయాత్రను గడపుట సుఖకరమని స్త్రీ పురుషులు చెప్పుచున్నను సాధికారుల కీ మార్గము నవలంబించుట కవకాశములు లేవు. మంత్రులకే రాటములు పూర్వయుగపరికరములుగ దోచునపుడు వారి యనుచరులవిషయము తలపెట్టుట యనవసరము. గాంధీమహాత్ముని రాటపుసంక్షేప మారంభమునందు పరమనిందలకు బాత్ర మైనను కాలక్రమమున దాని యుపయోగమును ప్రాజ్ఞులు గ్రహించుచున్నారు. వ్యవసాయపరిశ్రమ కుపపరిశ్రమగ రాటము ప్రయోజనకరముగ నుండునని సామాన్యముగ నంగీకరించుచున్నారు. ప్రకృతి శాస్త్ర పండితులు ప్రభుల చంద్రరేగారు రాటముల పాఠమును వంగ రాష్ట్రమునకు బోధించుటకు దీక్షను బూని పనిజేయుచున్నారు. తామనివారణమునకు రాటములుదివ్యసాధనములని రే వండితుడు బోధించుచు తన బోధను కార్యరూపమున బెట్టుట కహర్షిశమును పాటుపడుచున్నాడు. వంగదేశమునందు మండలాధికారులు రాటములు గృహపరిశ్రమాభివృద్ధికి ప్రయోజనకరములని యంగీకరించుచున్నారు. రాటములను సమయాసమయములు లేకను నిరసించిన న్యూఇండియాపత్రిక రాటములు గృహపరిశ్రమాభివృద్ధి కనుకూలముగ నున్నవని యొప్పుకొనుచున్నది. అధికారాంగీకార మున్నను భోకపోయినను నొక సంవత్సరమునందు భరతఖండమునందు రాటమునకు గలిగిన వ్యాపకము సంశయాత్మకము కన్నులను తెరిచినది. ప్రజలు రాటముల లాభమును గ్రహించి సహజముగ రాటముల వాడుకను పునరుద్ధారణము చేయుచున్నారు. శ్రీమంతులు నాగరకులు రాజకీయ ప్రచారకులు రాటములపూజను పటాటోపమునకు జేసినను జేదలుసామాన్యులు రాటములపూజను భక్తిశ్రద్ధలతో జేయుచు లక్ష్మీకటాక్షమునుబొందుచున్నారు. బీదజనులు గాంధీమహాత్ముడు రాటములను బెట్టించి అన్నవస్త్రములను నిచ్చిపాడని కొనియాడుచున్నారు. దూదిద్రవ్యము లేకను కాంక్షనుసంధుములు రాటములకు పనిని గల్గించజాలనపుడు నిరుదస్యము పెట్టిన కాంక్షనుసంధుము లీయేజేలచేతులు సాచినవని యడుగుచున్నారు. గతసంవత్సరమునందు రాటములను వాడినస్త్రీలు చాలమంది నూలు నమ్మి సొమ్ముచు గడించుటయే కాకను తాము వడికిననూలుతో స్వయముగ బట్టలను నేయించుకొనియున్నారు. రాటమువలనను ప్రజలకు ప్రత్యక్షముగను పరోక్షముగను లాభము గలుగుచున్నను అసహాయోద్యమ యోగము వలనను నిరాదరణము గలుగుచున్నది. ప్రజలకు వ్యవసాయ మన్నమును రాటములు బట్టలను నియ్యగల దేశమునందు పజాధికారులదృష్టియంతయును

నన్నసామగ్రి సంపాదనమునకు వినియోగ పడుటయును వస్త్రసంపాదనమునకు వినియోగపడక పోవుటయును సంప్రాప్త మైనపుడు దేశమునందు కాటకపరంపరలు సంప్రాప్తమగుచున్నవి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వపు దృష్టి వారి వాణిజ్యరాజ్యపోషణముల కవసర మైన వ్యవసాయముమీదను మనదేశము నందును, నూలుబట్టలమీదను ఇంగ్లాండునందును లగ్నమైనది. ఈనిరీక్షణమే రాటముల పరిశ్రమను పాడుచేసినది. దేశమునకు పరాధీనస్థితిని గలిగించినది. దేశదారిద్ర్యము పోయి తామనివారణ సాధనములు శ్రీమముగ నేర్పడుటకు రాటములు లక్ష్మీప్రసాదములుగ నున్నవి.

రాటములు - తామనివారణము

తామనివారణ ప్రాంతములందు ప్రజలు రాటములనువలె రాళ్లను నివారణసాధనములుగ ననుగ్రహించుట లేదని నాగలాపురమువ్యవహారములు తెలుపుచున్నవి. రాటములు రోత రట్టు లేకను తామనివారణమునకు సాధనమును గలుగజేయుచున్నవి. ఇంటియందు గూర్చుండి సంసారకృత్యములను నిర్వహించుచు వీలైనపుడు రాటమును నాడించుచు తామనివారణశిబిరములందు దొరకెడి కూలిని సులభముగ గడింపవచ్చును. రాటపుటభ్యాసము రాళ్లయభ్యాసమువలె పిమ్మట నిరుపయోగము గాక నాజన్యాంతము నిలిచియుండును. దరిద్రదశయందె కాకను మంచిస్థితియందును రాటపుటభ్యాసము ధనార్జనమునకు వినియోగపడుచుండును. పనిలేని సమయములందు స్త్రీలు నూలునువడికి వారి కనుకూలమైన బట్టలను నేయించుకొనుట కవకాశము గలుగును. రాటములవాడుక వ్యాపించిన కొలదియును ఖద్దరు బట్టలు సరసముగ లభించుటయును జీవన భారము తగ్గుటయును నేర్పడును. రాటములు వాడుకయందున్నపుడు ప్రజలు పండెడి ప్రత్తిని పనిపాటుల కిచ్చెడి ప్రత్తిని జీడెలకు మిఠాయికి వినియోగించకను దాచియుంచి నూలువడుకుటకు వినియోగించి లాభమును బొందగలరు. రయితులు ప్రత్తిని నిలువచేసి ఏకులను జేసి నూలును వడుకునపుడు 10 వ సంబరు నూలునకును శేరు 1 కి 0-4-0 కూలిగిట్టునని లెక్కలు తెలుపుచున్నవి. కర్షకకుటుంబములకు సకలవిధములను లక్ష్మీపదమైన రాటము మూల పడి కాటకదేవతను ప్రత్యక్షము చేసినది. ప్రజలయందు దౌర్జన్యవలంబన ధర్మము పోయి పరానలంబనధర్మము ప్రబలినది. ప్రజాపోషణమున కవసరమైన వస్త్రధారణము పరాధీన మైనపుడు కాటకములు గలుగుటయందు పిత యుండదు. ఈ పరిస్థితులు మారుటకును తామనివారణమునకై నను రాటముల ప్రచారమును జేయుటకును వర్తమానవిషమస్థితియందు విశ్వప్రయత్నములు గావలసియున్నవి. నాగలాపురప్రాంతములందు తామనివారణసాధనముగ రాటములను వాడుటకు ప్రజలు సిద్ధముగ నున్నను రాటములను వ్యాపింపజేయుట కధికారుల కిష్టము లేదు. ప్రజలకు శక్తి లేదు. ధనములేదు. దూదిలేదు. రాటములులేవు. ఆత్మవిశ్వాసము గల ప్రవర్తకులు లేరు. ఈపరిస్థితులందు తామనివారణ సాధనములను ప్రజాభీష్టములకును దేశపరిస్థితులకును గృహపరిశ్రమాభ్యుదయమునకును మానవధర్మాభ్యుదయమునకును ననుకూలముగ నిర్వహింపవలసిన భారమును ప్రభుత్వమువారును శ్రీమంతులును విద్యావంతులును నిర్వహించి తామనివారణమునకు సహజమైన సాధనములను గల్పించుటకు స్వయముగ గాని స్వదేశీ తామనివారణసంఘముద్వారా గాని సహాయమును జేయుటకు వేడుచున్నాము. దూదిదరలు విపరీత

ముగ పెరిగిన యీ సమయమునందు మాదికిని రాట ములకును ధనము గావలసియున్నది. ధర్మాత్ముల యథాశక్తిని సహాయము చేసి డొమబాధితుల కష్టములను బాపి సౌఖ్యము నొడగూర్చుచు గాంధీ మహాత్ముని రాటపునందేశమును సఫలము చేయుదురుగాత!

మైసూరు ప్రభుత్వము - ఖద్దరు సుంకము

మైసూరు ప్రభుత్వమునకు ఖద్దరుబట్టలదిగుమతుల మీదను సుంకమును వేయుటకు గవర్నరుజనరలు అధికారమిచ్చినట్లు ప్రకటించబడినది. ఈయోచన స్వయముగ మైసూరు ప్రభుత్వమునకు గలిగినది యును బ్రటిష్ అధికారుల యొత్తిడివలనను గలిగినదియును తెలియకున్నది. స్వయముగ గలిగిన ఖద్దరు సుంకమును నిరంకుశత్వము వెల్లడి యగుచున్నది. వి. పి. మాధవరావుగారి కాలమునందు బ్రటిష్ ప్రభుత్వ శాసనమును ధిక్కరించెడి పత్రికా శాసనమును నిర్మించిన కిర్తి మైసూరు ప్రభుత్వమునకు గలిగినది. ఖద్దరుమీదను నిర్ణయించిన సుంకమును నీ వ్యవహారమును సంస్కరింప జేయుచున్నది. ఘూర్జర దేశము నందు సంస్థానాధీశులను హైదరాబాదు నవాబును ఖద్దరువ్యాపకమునకు దోడ్పడుచున్నట్లు బ్రటిష్ అధికారులు ఖద్దరు ప్రచారమును ప్రశంసించుచున్నట్లు మైసూరు ప్రభుత్వ మవలంబించిన మార్గము దుర్గావ్యాముగ నున్నది. ఈ సుంకమును మైసూరు ఖద్దరును సంరక్షించుట కేర్పడిన యర్థము గలదు. కాని బ్రటిష్ ఇండియానుండి దిగుమతియగు మిల్లునూలు బట్టలమీదను సుంకము వేయజాలని మైసూరు ప్రభుత్వము ఖద్దరుమీదను సుంకము వేయుటకు సాహసించుట యన్యాయముగ నున్నది. లింగమును మ్రింగినవానికంటెను లింగమును గుడిని మ్రింగినవాడు ఘనుడుగదా. స్వదేశ సంస్థానములు నిరంకుశత్వమునందు బ్రటిష్ ప్రభుత్వమును మీరగలవు.

బ్రటిష్ మంత్రివర్గమునకు ప్రతిఘటనము

మంత్రివర్గమున కింతవరకును రెండుమూడు సార్లు పరాజయము గలిగినను వారధికారిపీఠములను విడువజాలకున్నారు. సంయుక్త పక్షము చేయుచున్న ప్రయోజనము లేకపోయినను సభికారాశక్తి మూలము పెరుగుచున్నది. పార్లమెంటు నందు తురుష్కనీతి విషయమునను పలస్తీను మొస పోలేమియ విషయమునను వ్యయభారవిషయములను ససంతృప్తి గలిగినను లాముడు జార్జిగారి సమగ్రాహారము విడనడలేదు. చర్చి యిగారి సామ్రాజ్యనీతియును లాముడు జార్జిగారి విచిత్ర సంభాషణములును సంయుక్త పక్షమును బంధించి యుంచినవి. కాని సిసిలు ప్రభువు సాలిఫ్యరి ప్రభువు ప్రతిఘటనమును జూపుచున్నారు. విరుద్ధ ప్రహసముల విషయమునందు బుట్టినకలవరము సంయోగమును శిథిలము చేయునట్లులు సూచనలు గలవు. పార్లమెంటు సభ్యులు 300 మంది సంతకమును జేసి బిరుదములపొందు జర్జింపవలయునని తీర్మానమును ప్రతిపాదించ దలచినది. మంత్రివర్గమున కి తీర్మానము భయోత్పాతిముగ నున్నది. ప్రభుత్వమునకు న్యతిరేకముగ తీర్మానము జరిగిన మంత్రివర్గమునకు పరాజయము గలుగగలదు. చిరకాల మధికారపదవులను పట్టుకొని ప్రవేలాచుచున్న సంయుక్త పక్షము నిర్గమింపవలసి యున్నది. సంయుక్త మంత్రివర్గము పోయి నూతనపరిస్థితు లేర్పడినగాని బ్రటిష్ సామ్రాజ్య సమస్యలకు నిమోచనము గలుగజాలదు.

గౌరీశంకరశిఖరము

భారతీయుల యపస్కారస్థితి యన్నిదిక్కుల యందును ప్రత్యక్షమగుచున్నది. పాశ్చాత్య శాస్త్రజ్ఞులు చేసిన హిమాలయాలయందు ఎవరెస్టుశిఖర నామము వాడుకకు వచ్చినది గాని నుపసిద్ధమైన గౌరీశంకరశిఖరనామము వాడుకకు రాలేదు. గౌరీశంకరశిఖరమెవరెస్టుశిఖర మను పరిజ్ఞానముగూడ పాశ్చాత్య ప్రభావమువలనను బోయినది. ఈమహామాయాసాగరమునదేలుచున్న భారతజాతి ఆత్మోద్ధరణమునకు విశ్వప్రయత్నములను జేయవలసియున్నది. గౌరీశంకరశిఖరమును నెక్కబోయిన యాత్రికులు విశ్వప్రయత్నములను జేసియును 1700 అడుగుల దూరమునందు నిలువవలసివచ్చిరి. మహద్గులకాలము నం దీశిఖర సందర్శనమును వారెటులు చేయగలిగిరొ దురవగాహముగ నున్నది.

సత్పాత్ర దానము

ముజఫరపుర వాస్తవ్యులు బేహారిలాలు సేటు గారు వారి యావదాస్తిని జాతీయపాఠశాలమిక విద్యాభివృద్ధికి వినియోగపడుటకు ధర్మము చేసినను శుభవార్త సంతసమును గలుగజేయుచున్నది. ఆస్తి ఆదాయము లక్షరూప్యములు. మాలవ్య ఆజ్ఞలు ఖాను అన్వారిగార్లు ధర్మకర్తలుగ నియమింపబడిరి. ఇట్టి సత్పాత్రదాన మాండ్రదాతలకు మార్గదర్శకముగ నుండుగాత!

సానిక వార్తలు

మదరాసు కార్పొరేషను:- ఆంధ్రలో జరుగుచున్న కార్పొరేషను ఎన్నికలకై ఎనిమిదవ వార్డు-కాన్స్టాబులు బహు-తేలు పేయర్ల పక్షమున 'షిప్టింగు దుబాస్' అగు కే శ్రీరాములు నాయుడుగారు అభ్యర్థింప గ నుండురు

నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘము:- మలయ పుష్పి కార్పొరేషను పాఠశాల యందు రాగల 21 వ తేదీకు ప్రవరము సాయంకాలము 7 గంటలకు స్వామిబ్రహ్మసంఘవారు "సాంకేతిక విద్యను" గూర్చి యుపన్యసించురు.

మదరాసు కార్పొరేషను:- నిమ్మ సాయంకాలము రిఫ్ఫును భవనమునందు కార్పొరేషను సభ జరిగెను. ఎం. పి. త్యాగ రావుకెట్టి గారైన గాంధీసాధుత్వము వహించిరి. సదాశివశాస్త్రి సభ, డాక్టరు మద్దులక్ష్మీఅమ్మ, కజిన్న సభి, గారులు ప్రేక్షకులలో నుండిరి. కార్పొరేషను తీర్మానమును గూర్చియు విషయమును గూర్చియు చర్చించుటకు ప్రారంభమున అవసరభజనము ప్రభుత్వమువారి యొద్దనుండి ఆర్థికమును గూర్చి ప్రత్యుత్తరము రావలయు వెనుకటికతనే ఆర్థికమును చూచు చేయవచ్చుననుట ఉచితప్రారంభవిషయ గూర్చి కొంతకాలము జరిగినవిషయము చర్చించవచ్చు ననియు ఆభ్యర్థులు నూచించిరి. కొంత చర్చవలన విషయము అభ్యర్థుల నూచనయే అంగీకరింపబడెను.

అంటి సాధారణమునకేము జరిగెను. ఎం. బి. జి. జానాబు సామియ కెట్టిగారు పాపాదినగా, వానదేవెట్టి గారు రామోదినగా, ఎం. మత్తయ్యకెట్టిగారు, హెచ్. రావిన్నుగారు, టి. లక్ష్మీమోహనం ప్రియగారు, ఎం. కన్నాశాస్త్రిగారు చేరుకొనెడిరి. ఎం. రత్న సామిగారు విద్యాకాళోపసంఘ నమునకును ఎం. వి. రామస్వామి మొరల్యూరుగారు కనుల యావసంఘమునకును సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. కొండీప్రోవు జంతుమానకాలనిర్మాణమునుగూర్చిన కాగితములను సభ్యులకు మొదట పంపి వారి యభిప్రాయము కనుగొనవలె నని కె. వ్యాసారావుగారు రుపపాదించగా సంగీకరింపబడెను. మైలాపూరు వెంటటరమున వైద్యులయమునకు రూ. 500 ల గ్రాంటు సీయవలె నని టి. రామస్వామి ఆయ్యురగా రుపపాదించిరి. జి. ఎ. నరేశుగారు రామోదించిరి. ఈ విషయమును బట్టెలును చర్చించునపుడు ప్రవేశపెట్టుట యుక్త మని మదనగోపాల నాయుడు గారు క నవరణ తెచ్చిరి. సవరణ యంగీకరింపబడెను.

కార్పొరేషను సభ మరల రాగల శనివారము సాయంకాలము 4-30 గంటలకు సమావేశమగును.

ఆలీస్దరులు

బంధువులు మాట్లాడుటకు వీలు లేకపోవుట

సాధారణముగ కైదిలబంధువులు నాలుగుమాసముల కొక సారిమాట్లాడుట కు తీరువుగలదు. కాని మవులానా హేతుకల్లిగారి విషయములో ఈ ఆచారమును మానివేయుటకు కారణమేమో తెలియదు. హేతుకల్లిగారు పని చేయుటకు నిరాకరించుటచే బంధువులతో మాట్లాడునట్లును తొలగించితిమని రాజకోట చెఱసాల యధికారి తెలియజేసెను. యథాప్రకారము కృత్తిని న్యాయనీపరుమటకు పూర్వము జరుగుచుండే సందాలను మరల చేయవారంభించిరి. ఈన్యాయతకు హేతుకల్లిగారు రంగీకరించలేదు. ప్రభుత్వమువారిట్లు ఎంతకాలము హేతుకల్లిగారిని బాధించెదరో తెలియదు.

మహమ్మదాలీతల్లియూ భార్యయూ బొంబయినుండి మహమ్మదాలీతో మాట్లాడి బీజపూరుకుపోవ నుద్దేశమున వచ్చిరి. వారి తో మాట్లాడుటకు ఏర్పాటులుజరిగినవి. తీరా మాట్లాడునమయమునకు ఆంగ్లములోనేగాని సంభాషించనీయరని తంకవచ్చెను. ముసల్మానుస్త్రీలు తమబంధువులతో ఆంగ్లముననే మాట్లాడవలయుననుటలో సర్వమేమి? అనలుమాట్లాడరాదనియే వీరియభిప్రాయము. మహమ్మదాలీతల్లిగారి భార్యకు గాని ఆంగ్లభాషలో మాట్లాడుకత్తేడదు. ఇక మహమ్మదాలీతో జెయిలు అధికారులుచేసిన యుత్తరువు ప్రకారము ఆంగ్లమున మాట్లాడగలవారు ఒక్క మాత్రీ ముజాం ఆలీగారు. కాని ఈయన బొంబయి ప్రభుత్వమువారి అనుజ్ఞ లేనిదే మ హ్మదాలీ గారిని జూడ నీయ లేదు ఇట్టికత్తే బీజముమవులానా నిసారు అమ్మగారికి జరిగినది. మవులానా నిసారు అమ్మగారితో ఈమె మాట్లాడుటకు జెయిలునూపరింటెంజెంటు ఉత్తరువుచ్చెను. ఆమె బొంబయి వచ్చేసరికి మాట్లాడుటకు వీలులేదని నిరాకరించిరి. జెయిలునిబంధనలు ఉల్లంఘించిరను నెపమును జూపిరి. ఇదేమోస్తాయగ మరి కొన్ని మాసములైనపిదప మాట్లాడవచ్చినపుడు ఉత్తరువు నిచ్చి యు జెయిలు అధికారులు నిరాకరించిరి. బొంబయి క్రానికల్.

మొసలి గొట్టెను గొల్లపిల్ల వానిని తినివేయుట.

కరాచీజిల్లాలో మీర్పూరుసాక్రోలో పశువులు మనుష్యులు మొసలిచే మ్రింగబడుచున్నవని తెలియచున్నది. మాలుకుగ్రామములో 10 ఏడ్లగొల్లపిల్లవాడు బాగుకాలున దగ్గర గొట్టెలను కాయుచుండెను. అపు డొక గొట్టె తప్పి బారి ఆకాలువలో నీరు దావుటకు బోయెను. ఆకాలువలో మొసళ్లుండుట జ్ఞాపకముచుకొని ఆ ఆపాయమునుండి తప్పించుటకై గొట్టెనుపారద్రోల ప్రయత్నించెను. కాని ఆకస్మికముగ ఒక మొసలి ఆచుట్టుప్రక్కలదాగియుండి గొట్టెను, పిల్లవానిని కాళ్ల ను బట్టు కొని నీటి లోనికి ఈడ్చు కొని బోయెను. దీని దూరమునుండి పడవవాడొకడు చూచి ఆపాయమును వారించుటకు కట్టపట్టుకొని పరుగెత్తి వచ్చెను. అప్పటి కప్పుడే అలగ్నమైనందున మొసలి పిల్లవానిని గొట్టెను మ్రింగివేసెను. ఇట్టి యదవంతు మే గలం అల్లాగ్రామములో జరిగినట్లు తెలియచున్నది. ఇంటినుండ ఒకపిల్లవాడు మొసలి వాతబడెను.

సర్. ఫజల్బాయి కరీంభాయి గారు

బొంబయినుండి సికంద్రాబాదుకు వచ్చిరి. నైజాముగారి యింట ఆతిథ్యమును బొందుచున్నారట. హైదరాబాదు సంస్థానములో కరీంభాయిగారు 4 ప్రతినిధులు—బట్టల నెలేయర్లకాలలు—నెలకొల్పెదరు. నైజాం ప్రభుత్వముగారు సమపాఠమునుజేసెదరు. '3 ఉస్మానియా మిల్లు కంపెనీ లిమిటెడ్' ఒకకొత్త యాభ్యుదయలో రివన్యరు చేయుచున్నది. ఈ కంపెనీలో సర్. ఫజల్బాయి హైదరాబాదు ప్రజలకు ఇయ్యవలయును. కంపెనీ హైదరాబాదులోనే రివన్యరుకావలెను. ప్రత్తిని పండించి సాధారణపత్తిని సంస్థానలోనూ సంపత్తిని అభివృద్ధిచేయుటకు సర్. ఫజల్బాయిగారు చర్చించుచున్నాడు.

మార్కోనీ కంపెనీ ప్రతినిధి సికంద్రాబాదుకు వచ్చిరి. శనివారమునాడు అత్యుద్బుత్తముగ తీగలేక సెమూర్రేఖయంత్రముతో మాట్లాడు సాధనమును వేసి జూపిరి. ఆయా జిల్లా ఈయంత్రమునకు సంబంధించిన కాలిల నెర్పరిచి అసలు ముఖ్యపట్టునుతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరిపి చూచుటకు చేర్చించుగారు ఏర్పాటుజేయుచున్నారు.

12 వ ఆఖిల భారత ఆయుర్వేద సభాకార్యము నిమిత్తము డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు విజయనగరము వచ్చిరి. ఆయుర్వేదమును గూర్చి మహారాజాగారి కళాకాలము చురవ్యసించిరి. నేటి రాత్రి లక్ష్మీపతిగారు బొబ్బలికి బోయెదరు. 20 తేదీని పరాకిమిడి చేరెదరు. (తండ్రి).

విదేశ వార్తలు

పేగు సమావేశము

లిట్టిశాపుగారి లేఖ

ప్రత్యేక వ్యక్తుల సాత్తు విషయమున
మిత్రమండలి పట్టు వీడవలెను

లండను, జూలై 17:— అదృష్టవశాత్తు పేగు ప్రతి వ్యక్తుల సాత్తు విషయమున తమ పట్టును వీడి, కష్ట కార్యముగా సహాయము చేసినవారిని తేలికముగా తీర్చిదిద్దుటకు పాటుపడవలెను. ఇది వారికి వచ్చినది కాదును సభ్యులందు తామును బాధి గారు దెలిసిరి.

పేగు, జూలై 17:— రష్యా నేతల ప్రతినిధులు, ప్రత్యేక వ్యక్తుల సాత్తు విషయమున తమ పట్టును వీడి, కష్ట కార్యముగా సహాయము చేసినవారిని తేలికముగా తీర్చిదిద్దుటకు పాటుపడవలెను. ఇది వారికి వచ్చినది కాదును సభ్యులందు తామును బాధి గారు దెలిసిరి.

ఉపసంఘముల చర్య

లిట్టిశాపుగారి లేఖలను గలిగిన పరిస్థితులను గురించి చర్చించుటగాను, పేగు సమావేశముయొక్క మూడు ఉప సంఘములను సమావేశ మాయెను.

రేపు రష్యా ప్రతినిధులను గలసికొని ఒడంబడిక ప్రయత్నములు సాగించుట గాను ప్రత్యేక వ్యక్తుల సాత్తుల యావ సంఘమువారు దిప్ప మిగిలిన ఉపసంఘముల వారు తమ కార్యక్రమమును ఈ దినము నిశ్చయించుకొని తీర్మానింప బడినట్లు తెలియజేయుచున్నది.

లిట్టిశాపుగారి లేఖలను గలసికొని ఒడంబడిక ప్రయత్నములు సాగించుట గాను ప్రత్యేక వ్యక్తుల సాత్తుల యావ సంఘమువారు దిప్ప మిగిలిన ఉపసంఘముల వారు తమ కార్యక్రమమును ఈ దినము నిశ్చయించుకొని తీర్మానింప బడినట్లు తెలియజేయుచున్నది.

విరిపు పరిస్థితులు

ప్రభుత్వమువారు తీవ్రచర్య గొన నుండుట

డల్లెను, జూలై 17:— దక్షిణ పశ్చిమ రైలుదండం గొప్ప విషయములు సంభవించునని యెంచుచుండిరి. లిమ్మెక్కు-వంటి యధికారవద్ద తీవ్రచర్యను వీక్షించుటకు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచుండిరి. ఇచ్చట తీవ్రచర్యలు జరుగును. ఈ ప్రాంతములందు విప్లవము నొక్క మారుతూత మణిచివేసినయెడల ప్రజాశ్రద్ధ తగ్గును. అప్పుడు జానుగ వాటుకొనును. ఇది ప్రతిభయములను విశేష ప్రాజాపత్యము లేకయే 2000 ప్రజాస్వామ్య సైన్యములు పట్టుకొనబడినవి. ప్రజాస్వామ్యవాదుల సంకల్పము తొల దుర్బలములై పోయెనో ఇందువలన దెలియును.

శాస్త్రిగారి పర్యటనము

వెల్లింగ్టన్, జూలై 17:— వై. ఎం. సి. ఎ. యందు శాస్త్రిగారు “లిట్టిశాపుగారి సామర్థ్యము గలదు గాన బలవంతముచే భారతదేశమును సామంత స్థానముతో కృత్రిమముగా నట్లు చేయుట అన్యాయము” అని తెలుపుచు ఉద్ఘోషముగ నుపన్యసించెను. సామ్రాజ్య ఆధిక, రాజకీయ హక్కులందు భాగస్వాముల కందరకును సమానహక్కు లుండవలెనని భారతీయులు గాఢముగ నానించుచుండిరి శాస్త్రిగారు తెలిపిరి. (ఉత్సాహము)

పాలస్తానపు మాంటేటు

పార్లమెంటు అసెంబ్లీ

లండను, జూలై 17:— నానా రాష్ట్ర సమితివారు పాలస్తానము మాంటేటు సమస్యను గురించి విచారించుటకు కొంత కాలము ఆవిరుంచవలెనని కోరుచు, రెండు లిట్టిశాపుగారి పార్లమెంటు సభల నుండియు చాలమంది సభ్యులు సంతకము లొసర్చి యొక మసాలదను నానా రాష్ట్ర సమితివారి కంపిరి.

ప్రాసుబద్ధముండి పారిసునకు వచ్చుచు భగ్నమైన విమానమునందు ముగ్గురు లిట్టిశాపు ప్రమాణికులు చతులైరి.

లండను కౌంటీ కౌన్సిలు భవనము

సార్వభౌముడు దెలుచుట

లండను, జూలై 17:— కౌన్సిలు నిర్మాణ కమిటీ భవనమును లండను కౌంటీ కౌన్సిలు నూతన భవనమును, సార్వభౌముడు, ఈ దినమున దొరచెను. మేరీరాజీగారు గూడ నాసమయమున పాల్గొనెను. గత సంగ్రామమువలన ఈ భవన నిర్మాణ ములు ఆపుచేయబడినవి. ఈ భవన నిర్మాణమునకు 40 లక్షల సకరను లగును. అప్పటికిగూడ నొక వైపు సంపూర్ణము గాదు. ఇది పూర్తియైన తరువాత 750 అడుగుల పొడగుండును. తొమ్మది అంతస్తులలోను గలది 900 గదులుండును భవనము ఆరువైపుల యొకరములవైకాల్యము నాక్రమించుచుండును. నిర్మాణమునకు నూతన పథమును (చోక్లి) పార్లమెంటు భవనమునకు చాల భేదముగ నుండును.

సార్వభౌముడు విశిష్టత్రమునకు ప్రత్యుత్తరముచ్చుచు భేదముదక్షిణ తీరమునందు బ్లాక్ మెయిన్ యంతరము, భవన నిర్మాణము త్వరలో ముగియునని నమ్ముచుండిరి అని తెలియచిరి.

ప్రపంచ నౌకానిర్మాణము

బ్రిటను అగ్రస్థానము వహించుట

లండను, జూలై 18:— లాయుడుగారి ప్రపంచమునందలి వివిధ దేశముల నౌకానిర్మాణమునందలి ఇట్లు తెలుపుచున్నది. సంగ్రామపుర్యము ప్రపంచమునకు నౌకలకుండు ఇప్పుడు 14288:00 టన్నుల బరువుగల నౌక లభింపముగ గలవు. గతవర్షమునకుండు నీవర్షము 2,800,000 టన్నుల నౌక లభింపముగలవు. ఈ వర్షమునకుండు దన్ను దేశముల కంటె బహుమియం వధిని నిర్మాణము గలదు. ఈ వర్షమున బహుమి 1181000 టన్నులు, హాలండు 409000 లిట్టిశాపుగారి లేఖలను గలసికొని ఒడంబడిక ప్రయత్నములు సాగించుట గాను ప్రత్యేక వ్యక్తుల సాత్తుల యావ సంఘమువారు దిప్ప మిగిలిన ఉపసంఘముల వారు తమ కార్యక్రమమును ఈ దినము నిశ్చయించుకొని తీర్మానింప బడినట్లు తెలియజేయుచున్నది.

ఎవరెస్టు శిఖరా స్వేషణము

అనుకొనినదానికంటె చాలదున్నాధ్యము

లండను, జూలై 17:— ఎవరెస్టు శిఖరా స్వేషణ వర్తమునకు దొరికిన స్పర్శి, లాంగుస్టాపు, పింధిగార్లతో సంప్రదించి ఎవరెస్టు శిఖరా స్వేషణ సంఘమువారి టెట్టు ప్రకటించిరి:— ఇది వరకు ఈ సంఘమువారు శిఖరా స్వేషణమును గురించి ప్రకటించిన విషయములందు విషయ ప్రకటన వీడి అధికముగ దలచుటలు దలచుచుండిరి. ఎవరెస్టు శిఖరా స్వేషణము అనుకొనిన దాని కంటె చాల కష్టసాధ్యము. మూడవ నెలలకు క్యాంపు వద్దనుండు గురియునప్పుడు 0.6 డిగ్రీల దగ్గర శాంతి అధికముగ వేడిగనున్నప్పుడు 1.0 డిగ్రీల దగ్గర భయమిటులు నిలచియుండిన (ఫారెన్ హీటు) దేశీయ పోర్ట్ ల్లో గన్ను రచివ సాహసమును, విశేషమును, ఓర్పును, చాక చర్యమును అన్వేషక వర్తమువారు చాల ప్రయోగించిరి. శిఖరముచేరను గాడ్ములచేరను అన్వేషక వర్తము వారు చాల బాధపడిరి. మేజరు మార్షెల్ గారి చేరియుండు ప్రేక్షకులను మూడవ ప్రేరిని గోల్పోవును.

వైముగ్గును ఇట్లు దెలిపిరి. “ఎక్కువ ప్రకటనల నెక్కుటకు మంచి భార్య వంతులను, మంచునం దనుభవము గలవారును గావలెను. భోజనాదినములు బాగుగ నున్నయెడల ఎవరెస్టు శిఖరము నెక్కివచ్చును. కాని నాలుగిది నాలుగు వారాలవరకు యెక్కువ లనుటలముగ నుండవలెను. ఇటీవల జరిగిన వర్తమునకు రెండు దినములు క్రమే పరిస్థితులు ను కూలముగ నుండినవి. ఈ వర్తమునందు జను వారికి 80 యెండలకంటె సరికకయ న్నుండవలెను.

కుది 1700 అడుగుల యెత్తును ఫిన్స్ గారు బాగుగ దర్శించిరి. తుదిగరకు నెక్కుట సాధ్యము. వై పర్వతములను యెక్కుటకు నిటారుగానుండు అంచులనుండి యెక్కువలెను. 28000 అడుగుల పైను మెట్లు చెక్కవలసి యుండునని వారించిరి.

ఆంగ్ల మంత్రవర్గ విషమస్థితి

విరుదముల నొసగు సమస్య

లండను, జూలై 15:— విరుదముల నొసగు సమస్య గురించి విచారించుటకు, ప్రభుల సభ నుండి ఏద్యుర సభ్యులును కామన్సు సభ్యులును గల ఒక విచారణ సంఘమును నెలకొల్పవలయు ననియు దేశమునకు నేవయొనర్చినవారికి గౌరవ విరుదముల నొసగునటుల చేయుట కైట్టి మార్పులవసరమో ఆ సంఘమువారు నూచించెద రనియు నొక తీర్మానము సోమవారమునాడు పార్లమెంటు సభల రెండియందును చర్చింపబడుచున్నది.

ఈ తీర్మానమునై నిరంతరం బాదాపు 300 మంది కామన్సు సభ్యులు సంతకము లొసర్చిరి. ఈ విషయముల నన్నిటిని ఆశ్రయ త్రేతో గ్రహింపెట్టుచున్న మంత్రవర్గమున కిది చాల భయమును గొల్పుచున్నది. మంత్రవర్గము నందు కామన్సు వారికి విశ్వాస మున్నదియు లేనిదియు నీ తీర్మానమున దేలునని మంత్రవర్గమువారు దలచుచున్నారు. అనగా నీ తీర్మాన మంగీకరింపబడిన యెడల మంత్రవర్గమువారియందు నమ్మకము లేనట్లుగా నెంచి తమ పదవులకు రాజీనామా నిచ్చెదమని మంత్రవర్గమువారు దలచుచుండిరి. కొయలివనిష్టల మ్మతును సంపాదించుటకై మంత్రవర్గము వారు ఈయెత్తువేసిరి. వారిలో చాలమంది ఈ తీర్మానమునై సంతక మొనర్చిరి. ప్రభుత్వమువారిందు ఆశాచుడిన యెడల వారికి విచారణ సంఘమును, పరాజయమును గూడదవ్వను.

నాటినుండి ప్రభుత్వ దైవార్థలకు నానాకర్తవ్యము వహించెను. కొయలివనిష్టమును ధిక్కరింపకుటకై దైవార్థముల ప్రయత్నముల నొనర్చుచుండిరి. (ఇంగ్లీషు మన్ తంతివాత్త)

జాతీయ సమితి సంఘము

లండను, జూలై 17:— నానా రాష్ట్ర సమితి యొక్క

ప్రభావ సంఘమువారు లండనునందు సమావేశమైరి. ఈ సంఘము వారు తమ వర్తమానములను పూర్వము సమావేశమైరి. పాలస్తీనా మాంటేటు, రూపుపత్తిను అభివృద్ధి కాలలో లిట్టిశాపుగారు మాంటేటును, రేల్వేయను మాంటేటును, నీరియా యందు పరాసు మాంటేటులను గురించి చర్చించుటకు ఈ అసామన్య సమావేశము గావించబడినది.

శ్రీ వ్యాపారము

లండను, జూలై 17:— జాతీయ సమితి సంఘమువారి దినమున శ్రీలను పిల్లలను ఆయుక్తినుట మొదలగు వ్యాపారమును గురించిన నివేదిక సంగీకరించిరి. అట్టి శ్రీల రక్షణకారకు చాల పూచీలు పుచ్చుకొనలయునని ఈ నివేదిక నూచించుచున్నది. ఆసియా మెమునందు శ్రీలును పిల్లలను దేశమునండి వెడల గొట్టుట ఇతర దేశముల కంటె చేయుటకు గురించి నివేదిక యందు దలచుచుండిరి. ఈ బాధితులను గురించి కన్స్టాంటి నోపియనం దలి మిత్రముండలి ప్రాకమిసరల్తో సంప్రదించుటకొక సంఘమును నియమింపవలెనని తీర్మానింపబడినది.

అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానము

అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమున కధ్యక్షమును బాతీయ సమితివారు భరింపవలెనని వైరా ప్రతినిధి తీర్మానము నుప పాదించగా సమావేశమువారు దాని సంగీకరించిరి. ఈ విషయము ఆయా ప్రభుత్వమువారికి దలచుచును.

జర్మనీ, సంయుక్త రాష్ట్రముల నావ్యవస్థించుట

లండను, జూలై 17:— శ్రీ వ్యాపారమును అణచి వేయుటకు నియమింపబడిన సలహా సంఘమునకు ప్రతినిధుల సంపరలే నని జర్మను, ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వముల కావ్యవస్థను లంపబడినది.

ఈ వ్యాపారమునందు పోటీ చేయు సంఘములకులన, ఈ వ్యాపారము సంయుక్త రాష్ట్రములు, జర్మనీలయందు దపరిమితము గను భయంకరముగ నున్నదని, తనకు దెలియవచ్చెనని హరిష గాఢ దెలిపిరి.

అమెరికా కార్మిక వివాదములు

వాషింగ్టన్, జూలై 18:— గనుల పనివార్యముక్కు యు రైల్వే పనివారి యొక్కయు సమగ్రట్టుల సంతమెందింప ప్రయత్నములను గురించి వైమునాపును వద్ద హింజి అధ్యక్షుడును నెన్సిక్వేరియా రాష్ట్ర కర్షకులను ఇతర అధికారులను సహజతమై సంప్రదించిరి. పెడరూపై న్యాయుల రక్షణ క్రింద నలుగురి ఎనిమిది గంటలలో గ్రహించెదమటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియజేయుచున్నది.

సమకాలికాభిప్రాయములు

పొలిటికల్ టైడీ లెండరు?

ఒక్క-రెండు గాన రాజధానిలోనే ఒక్క-మూడు మానములలోపుగ 5,242 వంశ శిక్షకు బాప్తులై గని యెంగాలు గవర్న మెంటునాచే కట్టినప్పుడు, దేశము మొత్తమువీడ ఖయిదీల సంఖ్య 3,815 వంటి పెద్దవల తదనన ఎకరు నమ్మెదరు? ఇండియా గవర్న మెంటువారు అన్ని రాజధానులలోను మానవారిగ లెక్కలను వైర్ధ్యముతో బ్రకటింప నిండు! అంత వలకు ఖయిదీల సంఖ్య 20,000 కాదని నమ్ముటకు గారణము కనపడదు. లెక్కలలో గాడిచేసి చూపిన మోసపోవువా రెవరును లేరు. కాంగ్రెసువా లైనను అన్ని కమిటీల నుండియు లెక్కలను దెప్పించి ప్రకటించెదరు గా!—కృష్ణావళిక.

* * *

కప్పపు భారము

తమ విన్నపములను ఇండియా గవర్న మెంటు వారేమి, పార్లమెంటు మహాసభవారేమి, ఆమోదించనియెడల, చేయవలసిన చేయున్నది ఒక్క-మే మార్గమున్నది. అది వెనుక అనుష్ఠింపబడినది. అలవాటి గవర్నరులలో అపారమైన ప్రజానరాగము పడెను. ఇండియా ఒక్క-రు, భయపడి నిధింప బోరబడినందుకు, అతేపించినందుకు, వారు ఉద్యోగము చాలించుకొనకలసిన పనిమేయము కలిగెను. ఇప్పుడు విధించుటకాదు; చెల్లించుట. ఈ నిల్లంపును పూర్తిగ కాకున్నను, ముప్పాతిక భాగముయినను, తేడానుగభాగమైనను తగ్గింప నీకొనినవి, శ్రీ గవర్నరుగారే గాక, మంత్రులు, ఆ నెరబిలు సభ్యులూడిగా గలవారు సత్యమైనమా సలహాలు కరకుతేయబడని అధికార గౌరవము లెందుకని "యేకద్రు" పదవులకు తిలోదకమిడుట అవిభేద నిరాకరణము కానేరదని తలంచెదము. విత్తే ఆట్టి సాహసము కలుగునా యను అనుమానము కలుగుచున్నది. కలుగక ప్రాయశః పోవచ్చును గాని యీ అపరదండుగ కప్పము చెల్లించు భారము తగ్గించబడునంత వరకు తగదు, తగదు, తగదను, ఇండియాదేశము గావించుచు నేయుండవలెను.—ఆంధ్రప్రకాశిక

* * *

తుర్కీ సమస్య

ఇంగ్లీషువారు తేపు కాన్స్టాంటిన్ పులునుదలిపెట్టి వెళ్ళినను, గ్రీకులు తూర్పుత్రేసును వెంటనే కదలిపెట్టి వెళ్ళుదురు. రాష్ట్రప్రభాభిప్రాయమును (ముస్లిము, క్రైస్తవ) కనుగొనినను తుర్కీపటాలములు తూర్పుత్రేసులోనేయొక కట్టినత్రేసు మాసిపోనియాలగు డా వెల్లి సెంట్రానియాల మరల యాక్రమించురు. అందరకును ఆవిధానము సంతోషము గలిగించును. ప్రజలందరకు నేడు తుర్కీసామ్రాజ్యమునే గోరుచున్నాడు. క్రైస్తవుల నమ్మసంభ్యాపలను మహమ్మదీయ పరిపాలననునుండి చీకటి గ్రీకుల పరిపాలనము క్రిందనుంచిన, సున్నురక్ష యథోచుగును. అధిక సంఖ్యాపలను మహమ్మదీయులవై గ్రీకుపరిపాలనమును బడవేచినను ఉపయోగములేదు. తుర్కీసామ్రాజ్యస్థాతంత్రియము నిరాధూటముగ సాగుచుండవచ్చును ప్రతిష్ఠ గావించిన నే తుర్కీసమస్య పరిష్కార మగుటకు పిలువలుగును. తమ యాటలు సాగవనియ, యూరోపుకక చూచిన లాభములేదనియు, సమాప్తపాన్యదేశములోని క్రైస్తవు లవభవపూర్వకముగ కనుగొనవలయును. ఇట్లు జరిగినయెడల, ప్రాచ్యదేశముల యందు, శాంతి నెలకొనును. ప్రాచ్యవాసులలోని క్రైస్తవులు సయిత మియాండమునందు పాల్గొనెదరు—బొంబయిక్రాని కిలు.

* * *

సింధుకిలాఫతు సమావేశము.

గతవారమున సుత్తురునందు సింధురాష్ట్రీయ కిలాఫతు సమావేశము చాలముఖ్యమైనది ఇంగ్లాండు తుర్కీ కలలగజేసిన పరాభవములను స్ఫురించుకొని ప్రేతుకు దొక్కడైనను కన్పించుటకడ. ఇదివర కనేకమారులు మోసగించియుండిన ఇంగ్లీషువారు తమకు స్నేహితులేకదాయని యుద్ధము ప్రారంభించువరకు తుర్కీవారు తలంచుచుండినారు. అట్టితుర్కీకి సంభవించిన దుర్దశకు, భటు ప్రతిభలుగ గాక, ప్రభుజ్యము వారి సంగతులు గనేలేచిన పోలీసు ఉద్యోగములు సయితము దుఃఖము చెందరి మాకు తెలిసినది. అధ్యక్షుడు తుర్కీపరిస్థితులెప్పటికైనను మానవత్వవనియు, నిరత్యాహపడవలదనియు పలికెను. మహాసభ అన్ని విధముల జయప్రదముగ జరిగెను. సభకే లేచినవారందరును ఉత్సాహభరితులై యాంధ్రి. వారియత్నము మా మహుల కానందము గలిగించెను. కాదిబట్ట ననేకులు బయటగొంచుచున్నారు. ప్రజలు విశ్వాసముగలిగి పనిచేయువారు. వారికింకను లిగిరిత్యమునొసగి బాగుగ నడువగలవారును దొకడుండేనని, అచికాలములోనే సింధురాష్ట్రము బాతీయోద్యమాభివృద్ధియం చుచితస్థానము నలంకరింపగలదు—బొంబాయిక్రాని కిలు.

డాక్టరుసప్రూగారు:— రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో

నొకరగు డాక్టరు సప్రూగారు తమయధికారమును ద్వితీయ కృత్యంపనున్నారని ప్రకటింపబడెను. కారణము మామూలుప్రకారము—అనారోగ్యమే! నిమ్న వాతావరణము తనకు సరిపడదని కనుగొనుటకు డాక్టరుగారికి రెండుసంవత్సరములు కావలసివచ్చెను. ఏ కారణమైనను, మనకేప్పుడు ఆదివయస్సై మిమాంస యక్క-అలేక. డాక్టరుగారి యద్యోగ కాలమున జరిగిన యంతములనుగూర్చి పలువురు పలువిధములుగ త్వరలో జరింప-లరు. కానీవీకాలమున, న్యాయశాస్త్రమునకు విపరీతార్థముల గల్పించినంత దురియోచి కాలమునను గల్పింపబడియుండలేదు. ఇండియాకే పేరితోడలలో మూలములల జడియండిన కేక్ నలను బయటటలాగి, వానిని ప్రచారమునకు దెప్పించితి డాక్టరు సప్రూగారి మేధయే యని అందరకును తెలియును. ఈ భారతన్యాయశాస్త్రీగల శాస్త్రజ్ఞునమే ఆ సుప్రసిద్ధమగు 144 వ కేక్ నునకు కాశ్యతముగ జీవము నొసగుటకు లొడ్పడెను. ఈ కేక్ నుక్రిందకు రానికార్యమే ప్రపంచమునం దుండదు. న్యాయ నిర్వహణమునందు, డాక్టరుసప్రూగారి యద్యోగ కాలమున అనేక లోపములు, అక్రమములు జరిగెనని మేము దృఢముగ బలుకుచున్నాము. ఇందతియోకే యంచుకేనియులేదు కనుకవీరొనర్చిన ప్రశంసనియును కార్యములకు త్వరలో కేదైన కొకగవర్నరు పదవి నిచ్చి సంతోషపెట్టినను ఆశ్చర్యము గలుగదు.—దేవ్యాకాటు.

* * *

భారతదేశమును గూర్చిచర్చ:—పార్లమెంటులోని యితరసభ్యులకన్న దెన్నురుగావును కర్నలు వెజ్వుడ్ గారను భారతపరిస్థితులను బాగుగ నెరిగియుండి తమసాను భూతిని కనబరిచిరి. నిరాకరణావలంబు లేది ద్వేషించునదియు, దేనిని ద్వేషింపనిదియు నిరాకరణోద్యమమునం దేది ముఖ్యమో ఏది ముఖ్యమైనది కాదో, వారికైనను బోధపడింది కాదు. వీరికి భారతదేశాధ్యక్షయమునందును న్యాయపరిపాలనమునందును నిశ్చలమగు దృష్టి గలదనిమాత్రము దృఢముగ బలంకరింపెను. హిందూ దేశ సహాయ రాజ్యాంగ కార్యదర్శి యగు వింటర్లేసు ప్రభు వాసగిన యేవన్యాయము కేవలగిరిత్యము, జప్తుదానుగాగ్రహణి కాకెకాడ సుచలనము గలిగినట్టి విధముగ నుండెను. వింటర్లేసు ప్రభువు ఉపన్యాససారాంశమును రాయటకు ఈ దేశమునకు తెలుపగానే, వీరి యపురు సుత ము మి తి నా ద వ గ్గ ము నుండి తిప్పించుకొని యెగుడుచుచుని బెడరించిరి. కాని యామితవాదుల బెడరింపునకు కారణము మాత్రము కే మాత్రమును గోచరించినది కాదు. కర్నలు వెజ్వుడ్ దు దెన్నురు గార్లయుపన్యాసములు ముఖ్యముగ దెన్నురు గారియుపన్యాసము సానభూతితో గూడుకొని యుండినను, మాకు మాత్రము వీరి యుపన్యాసముల పదనానే, గిగ్గరానందము గలిగిందిగాదు. మేము పరపకులము కాలెను. వారు చాలవరకు భారతోద్యమమును గ్రహించి దాని విత్వమును ప్రశంసించిరి. వారిసానుభూతియైనను సూక్ష్మముగ నుండునదియే. వారును నిరాకరణోద్యమము చావలననియే కోరుదురు. అయితే నిష్పంధినిధానము పలనగాక, వెంటనే రొండుపేటిలు మహావేళము నొనగూర్చి అన్ని విషయములను చర్చించి, నిరాకరణావలంబులను నెమ్మదిగ నూతన శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుటవలన నిరాకరణోద్యమ మాగునని వీరు సూచించిరి. మాకు మాత్ర మియ్యతిర విశ్వాసమునందుగాని, చికిత్సాద్యవణమునందు పాల్గొనుట కవకాళము కన్పించ తున్నది.—సర్వెంటు.

యువరాజు ప్రసంగము

భారత ద్వీపమును గూర్చియు, హిందవులను గూర్చియు నధికారులు, మామూలుగా చేయు మండిమాగధ వైతాళిక ప్రశంసా ప్రసంగములే శ్రీ యువరాజుగారి ప్రకటోపన్యాసమునం దధికముగా బొందుపరుపబడియున్నది. హిందూదేశ మొక దేశముకాదనియు నది యొక పెద్దఖండమనియు నీదేశమును గూర్చిద్వీపముగా పరిశీలించవలసిన యావశ్యకత యున్నదనియు, మన యువరాజుగారు చేసిన యీ యుపన్యాసముయొక్క ముఖ్యసారాంశము. చిన్నతనమునందు వీధిబడులలో జరుపుకొను విద్యార్థులకు తనచు బోధింపబడు పద్ధత ప్రసవ కథనల యువరాజు ప్రసంగ వర్ధరహితములగు గంభీరోక్తులతో నిండియుండెనని యొక అతివాదు లభవాసిం చెదరన్నను సంభాష్యవడుట యేల? హిందూ దేశమునంకు పలుకాటల వా రున్నారనియు, ననేకమత సాంప్రదాయముల వారిచ్చట వసించుచున్నారనియు పలుభాషలును వివిధ వేష వసులు నిచ్చట వాస్తవి యుండుండెననియు యువరాజు బేర్కొన నక్కరలేకనే భారతీయులగూర్చి ప్రపంచమంతయు గ్రహించియున్నది. రాజకుటుంబమువారు రాజీయ విషయములకు దూరముగ నుండురని జనుల సాధారణాభిప్రాయము. రాజప్రతినిధి ఘనతహించి శ్రీ రిడింగ ప్రభువుగారువాడ హిందూదేశము నందలి యే రాజకీయకూలయొక్క బలము నధికము చేయుటకు యువరాజువచ్చుచుండలేదని యభియము నొసంగియుండెను. వివసనైటుహాలు లాని ఆంగ్లో యుడియనుల సంప్రీప్తిపరచుట కీ ప్రసంగములోని కొంతభాగ ముద్దేశింపబడెనని యనుమానించుటకు తగిన హేతువులు లేకపోలేదు. శ్రీ యువరాజుగారు డ్రిటీసు పబ్లిక్ సర్వీసు వారిని గూర్చి పొగడుటచే వారిదేశముయొక్క పురోగ్మిని నడ్డగించుట కిక్కడను ఖండాంకరముల యందును చేయుప్రయత్నమును ప్రోత్సహ మేగ్గుచున్నది. నిరంకుశత్వము నింకను యినునుడింపజేయుట కీ యువరాజుగవన ముద్దేశింపబడినదా యని యిప్పుడు పలువు రనుమానించుచున్నారు.... .. ప్రధానామాత్యుని సంభాషణవలన నాంగ్లై నికులతో ప్రసంగించుటకును, నివిలు సర్వీసువారిని ప్రోత్సహము చేయుటకును యువరాజు వచ్చినట్లు ధ్యనించు చుండుటచే యువరాజు సత్కారమువలన బ్రిటిషుప్రభాభిప్రాయము సుముఖమగునని తలంచిన వారికిగూడ నాశాభంగమే యేర్పడుచున్నది. కోట్ల ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టినను భారతదేశమున కీ యువరాజు సందర్శనము కలసి నిట్టి కెట్టి లాభమును కలుగలేదని ప్రజలు గోల యెత్తుచున్నారు. ప్రస్తుతము కారాగారముల యందు బంధించబడియున్న రాజకీయపరాధులైన విడిచివుచ్చి శ్రీరాజప్రతినిధిగారు తం విశేషాధికారముచే యువరాజు సత్కార సన్నాహమున కమిత ద్రవ్యమును వెచ్చించిన ప్రజాహృదయమున కొక్కింత తృప్తి గలిగించవలెనని మేము సలహా నొసంగుచున్నాము—న్యాయదీపిక.

“విస్తృతకవులు”

కొన్ని ప్రతులుమాత్రమే కలవు

కుమారసంభవము:— సన్నెచోడ దేవప్రసీతము

పూర్వభాగము	1-0-0
ఉత్తరభాగము	1-0-0
శ్రీరంగ మహాత్మ్యము	
దైవకవి రచితము	0-12-0
అవిహారకము	
భాసనాటకమునకు దెనుగు	0-8-0
త్రిపురాంత జోదాహరణము	
రానిపాటి త్రిపురాంతకకృతము	0-14-0

పై గ్రంథములు చెన్నపట్టణము టంకనాలవీధి 866 నెంబ రింటిలో మా. దొరసాయయ్యపేరట వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

తామర, దోబీసు తీట

మొదలగు వాటికి శాస్త్రోక్తముగా నూతన పద్ధతి ననుసరించి కనిపెట్టబడినవి.

ప్రోటల్ ద్రావకము

ప్రోటల్ ఆయింటుమెంటు

ప్రోటల్ సోపు

గుడ్డలకు తగిన మృతపదము. దీర్ఘ కాలమునుండి ఉన్నవి కూడత్వరలో మాయమైపోవును.

మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం. 1208, మదరాసు.

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ గురించిన రిపోర్టు

(రాజమండ్రి స్వకీయ విలేజుల నుండి)

మహారాష్ట్ర, శ్రీ గోదావరి జిల్లా కౌన్సిలరుల సంఘం కార్యదర్శిగారికి.

ఆర్యా,

మీ సంఘం కార్యనిర్వాహక సభవారు ది 28-6-22 తేదీ సమావేశములో ఈ క్రింది విధముగా తీర్మానించినారు. ఈ దిశ్చీకలు నెల ఆఖరులోగా నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ కొరకు రెండు వేల రూపాయలు (2000 రూ) ఖర్చుపడ తగిన విధానమును ఈ క్రింది ఉపసంఘమువారు తయారుచేసి 8 వ జూలై తేదీ లోగా కార్యదర్శులకు పంపకొరడమైనది. ఆ విధానములో పంచములకు ప్రత్యేకముగా నేత నేర్పుటకు ఒక పాఠశాల కూడా యుండేలాగు ఏర్పాటుచేయవలెను. ఈ తీర్మానము ప్రకారముగా సదరు ఉపసంఘమువారు 9-10, జూలై 1922 తేదీలను రాజమండ్రి పోలీస్ థానాలో మహారాష్ట్ర పాలికోడెటి గురుమూర్తిగారి భవనములో సమావేశమై ఈ క్రింది విధముగా తీర్మానించినారు.

జిల్లాసంఘమువారి తీర్మానములో ఈ దిగువ చెప్పబడిన విషయములు ముఖ్యములని మేము గమనించితిమి.

(అ) అస్పృశ్యులను తొలగింప వేయటం (ఆ) పంచముల లోని ఖద్దర ప్రచారము. ఇందులకుగాను గోదావరి జిల్లా కౌన్సిలరు కార్యనిర్వాహక సభవారి 28-6-22 తేదీ తీర్మానము ప్రకారము ఇంకా విడుదలైన మాసముల కాలమున్ను, రెండు వేల రూపాయలను కలవు.

ప్రస్తుత పరిస్థితులను బట్టియు జిల్లా కౌన్సిలరు కార్య నిర్వాహక సంఘమువారు కలుగజేసిన ఆవకాశములు స్వల్పమై నందునను ఎక్కువ ఫలితములు చూపించుటకు సదుపాయము లేదని నమ్ముచున్నాము. ఉన్నంతలో పంచములకు ఒక నేత పాఠశాల కూడా ఉంచవలసిన బాధ్యతను. ఈ సందర్భమును ఆలోచించి ఈ దిగువ విధానమును మీ కందఱేమని సూచించు చున్నాము.

ఏదో ఒక ప్రత్యేక స్థలమున గోదావరి జిల్లా కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి తీర్మానములో ఆమర్చబడిన ఉద్దేశము ఆముల లోనికి తెచ్చుటకు సరియగు ప్రతిష్ఠాపనము ఒకదానిని 1-4-22 నెల కొల్పవలెను.

(1) అందు మూడు మగ్గుములు 10 రాట్నములు ప్రతి దినము నాలుగుంటలకు తక్కువగా ఉండాలి పని చేయవలెను.

(2) ప్రతిగింజలు విడతీయుట. ఏటలు తయారు చేయుట వీటికి కూడా ఆవకాశము ఉండవలెను.

(3) పంచముల ప్రస్తుత పరిస్థితులగురించియు, వారి దురవస్థను పారదోలుటకు చేయవలసిన యత్నముల గూర్చియు బోధ మిక్కిలి అవసరము. దీనికోసం దేశవర్తక ప్రపంచ స్థితిని కూడా కొంత తెలుపవలెను. ఇందులకుగాను ఒక పాఠశాల ఏర్పాటు చేయవలెను.

(4) తాలూకాకు ఇద్దరు పంచము యువకులు చొప్పున జిల్లా మొత్తమున పదహారుగురుకు ప్రతిక్షణము ది 20-12-22 సం॥ లోగా పూర్తి కావలెను అట్టి యువకుల వయస్సు సాధ్యమైనంతవరకు 14-20 సం. మధ్యను యుండవలెను. అట్టి యువకులు ప్రాథమిక విద్యయైనా అభ్యసించవలెను. యువకుల నెంచిపంపుభారము ఆయా తాలూకా కౌన్సిలరుల సంఘముల వారిపై యుండవలెను.

(5) ఈ పదియారు విద్యార్థులకు భోజనసదువులు వీలుగా నుండుటకు ఒక పశుగృహము ఏర్పాటు చేయవలెను, వీలైనచో అది పాఠశాల ఆవరణలో యుండవలెను.

(6) ఈ పాఠశాలను వసతిగృహమును నడుపుటకు ఒక నూపరెండెంటు ఉండవలెను. ఆయన సాధ్యమైనచో పంచము దైన బాగుండును. వారికి నెలకు 25-30 రూపాయలు గౌరవ వేతనముగా ఇయ్యవలెను.

నూపరెండెంటుగారు సాధారణ విద్యావంతులుగానై నా విశాలవృద్ధులుగాను యుండవలసియున్నది. వారు సదాపాఠ శాలను, వసతి గృహమును కనిపెట్టుకొని యుండవలెను.

(7) పాఠశాలలోని విద్యార్థులకు స్వసాంఘిక, శిక్ష, ప్రాపంచక వ్యవహారములలో విద్యగల అభ్యుదయితులకు, వసతి గృహమును నడుపుటలో నూపరెండెంటు గారికి ఆవసరమగు సహాయము చేయుట, వీలగుచుంట్టు విద్యార్థులతో కలసి

మెలసి యుండుటకు ఒక ఉపాధ్యాయుడు కావలసి యున్నాడు. ఈ యువకులూ 25-30 రూపాయలు నెలకు గౌరవ వేతనము ఇయ్యవలెను. అస్పృశ్యులైన వారిని దృఢపాదవారమై ఈ ఉపాధ్యాయుడు పంచమేతరులలోని వారై యుండుట ఆవసరము.

(8) నేత నేర్పుటకు నెలకు 20 రూపాయలు చొప్పున ఒక ఉపాధ్యాయుని ఏర్పాటు చేయవలెను.

(9) నెలకు 20 రూ లేక 30 రూపాయలు అద్దెకు మించని గృహమును ఒక దానిని అద్దెకు తీసికొనవలసి యున్నది.

(10) విద్యార్థికి ఒక్కొక్కనికి భోజన సదుపాయముల కొరకును అత్యంత అవసరములని తోచినవస్తువులు బట్టలను, ప్రయాణపు ఖర్చులను మొత్తమున నెలకు 15 రూపాయలకు మించుకుండా ఖర్చు పెట్టవలెను.

వ్యయపట్టిక	
నేత నేర్పుటకు కావల్సిన	
మూడు మగ్గుములు, మగ్గుము 1-కి 25 రూ చొ	75-0-0
పది రాట్నములు రాట్నము 1-కి 2½ చొ	25-0-0
రెండు పత్తి రాట్నములు రాట్నము 1-కి 2½	5-0-0
ప్రతిపాట వగయిరాలు పెట్టుబడికి	100-0-0
మొత్తము	205-0-0

పాఠశాల వసతిగృహము	
ఉపాధ్యాయుల వేతనములు, 20 + 30 + 30	
80 x 5	400-0-0
ఇంటి అద్దె నెల ఒక్కొక్కటికి 20 రూ చొ 5 నెలలకు	100-0-0
16 బాలురకు నెల ,, 15 రూ	1200-0-0
పుస్తకములు వ్రాతపనిముట్లు వగయిరాలు	95-0-0
మొత్తము రూ	2000-0-0

ప్రదేశము

కీర్తి శేషులైన శ్రీ కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులు గారి యొక్కయు, బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీ నరసింహ ముగారి యొక్కయు గాఢ ప్రయత్నముల వలనను ఇదివరలో రాజమండ్రి తాలూకాసంఘము చేసిన ప్రచారములను, రాజ మహేంద్రవర ప్రాంతమునను, ఆ పట్టణమున ముఖ్యముగాను నిమ్మ జాతుల గురించి పని ఎక్కువగా జరిగెను. మేము విశదీ కరించు విధానమును సరిగా జరుపుటకు పంచములలో నుండియు తదితరులలోనుండియు ఉపాధ్యాయులుగా యుండ దగినవారు నుశువుగా కూడా లభ్యులగుదురు. కావున ప్రస్తుతము ఈ ప్రతిష్ఠాపనమును రాజమహేంద్రవరములో యుం చుట మంచిదని మాకు తోచుచున్నది.

ఈ మా నివేదిక చూచినవారికి వసతిగృహమునకై ఎక్కువ మొత్తము ఖర్చు అగుచున్నట్లు స్పష్టమగును. నిమ్మ జాత్యుద్ధరణమునకు ప్రచారములను తయారుచేయవలెనన్న వారి లోని వారిలోనే తీసుకొనుట మంచిది. అట్లయినచో ఖర్చు మా నదు. వసతిగృహము మాత్రమే అనుభవములనిచ్చి వారి ప్రస్తుత స్థితియందు అసహ్యత వారిలో కలుగజేయవలెను. ఈ మాన్యులు నిమ్మ జాతుల ఆభివృద్ధికి మూలకారణ మగును. ఇట్లు తయారైన నిమ్మ జాతులకు చెందిన యువకులు వారి భగవంతులను ధారపోసి వారి దుస్థితిని తొలగించ, సంస్కరింప యుండుదురు. ఈ 5 నెలలలోను ఇంతకన్న ఎక్కువ పని, మొత్తము జిల్లాపై కాళ్ళతమగు ఫలితార్థములకు మరియొకటి చేయవలసిన నమ్ముచున్నాము. 5 నెలలకాలము ఇంత గొప్ప ప్రయత్నమునకు చాలునని మే మనుకొనుటలేదు. కాని ఏదియో కొంతకరకు మంచిలాభము. ఈ విధానములను రాక మాదని మా దృఢ నమ్మకము.

ఇటుకంటి ప్రతిష్ఠాపనమును, జయప్రదముగా నడిపించుటకుగాను స్థాయి కార్యనిర్వాహక ఉపసంఘము నిర్మింపబడ వలెను.

ఇందలి సభ్యులు తమ శ్రద్ధాభక్తులతో తమ బాధ్యతను గమనించి నెలవేర్చుకొనువారుగా యుండవలెను. జిల్లా కౌన్సిలరుల సంఘము తరపున ఈ ఉపసంఘమువారే ఈ వ్యాపారము యావత్తునకు బాధ్యులు. భవము వ్యయపెట్టి, ఉపాధ్యాయుల నియమించి లెక్కలను సరియగు రీతిని జిల్లాసంఘము వారికి అప్పజెప్పవారు వారే. ఈ ఉపసంఘమునకు ముగ్గురు గాని అయిదురుగాని సభ్యులున్న చాలును.

పాలికోడెటి గురుమూర్తి (రాజమండ్రి)
గుమ్మిడిదల - వెంటకునూర్పూవు (ఆమలాపురము)
తల్లాపగడ ప్రకాశరాయుడు (రాజమండ్రి)
భమిడిపాటి సత్యనారాయణ (రాజమండ్రి)

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము
(1) జాతకము (మండలి) యొక్క నక్షత్రముగాని (2) పుట్టిన తేదీ, జనన కాల ఘడియలుగాని (3) జాతకుని యొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాకు ఉత్తరము వ్రాయుటకు యముగాని, ఈ మూటిలో నేదియో యొకటి మాకు పంపించుట, జాతకుని యొక్క రూపము, స్వభావము, కరీరాశి గ్రహము, భవసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళాశ్ర సాఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు చాఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈ వ్రాసిన సంగతులు సరిగా నున్న యెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు, జయగబోవు ప్రతిసంగతి ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశ ఫలములు గల పూరా జాతకము, రాశ్రి సమ్యక్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరా జాతకము వ్రాయించుకొనువారు రు 2 లు, అద్యున్న ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరువరకు తయారుచేసి తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సర ఫలము
మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జయగబోవు ఫలములు వ్రాయించు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతక మార్పాండము

మొదల భాగము. ఇది 200 చేపల. ఇందు లగ్న స్థులము, గ్రహస్థులము, భావస్థులము, వడ్డలములు, బాధకకర్త, అష్టకకర్త, తాత్పర్యసూత్రముగా నుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశ ఫలములను, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి నులభ్యతేలిని అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపసు చేయుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు ధర్మాస్త్రములు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0 లు

అలస్యమైనచో ప్రతులు దొరకవు.

(3512) ఆ కెల్ల వెంకటేశ్వర శ్రీ. గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

(3081) "కత్తికట్టలు"

శివకత్తి కల్లి గజము పొడుగు 800. సాగనైది. 1-కి రూ 4-0-0. దీనిని కొనుచుంటే ఒకటి ఉచితము. పోస్ట్ జుబ్బులు వేరే. పలయువారు ఆర్డరుతో ఒక రూపాయి అద్యున్న పంపవలెను. బి. మొకటేళ్లర్లు అండ్ కో. కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc. పెద్దాపురం (గోదావరిజిల్లా) తెలిగ్రాఫిక్ ఆఫీసు: "ఇంద్ర నీను" పెద్దాపురం.

మలయచందనము

గనేరియా అను నెగరోగమునకు వుండును. పథ్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎటువు, తెలుపు, పచ్చ, అను మాడు విధముల నెగరోగమును మాడు పూటలలో మాన్యును. శ్రీల దునుదు వ్యాపకులకు కూడ ఇది రాజవధము. (1251) డబ్బీ 1 కి కెల 2-4-0 గంధర్వ పార్వతి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీగారడి, యోగ ద్భవీ వాస్తవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకేక తిమా హాలు విచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి నులభ్యమైన కేలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనినెల రూ 4-0-0. త్వరపడు. పి. ఆర్. జనార్దననారాయణ, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

13 వ నిఖిలభారత వన్దీ యాయు ర్యేద వైద్యనమ్మేళనము వస్తుప్రదర్శనము

రాజమహేంద్రవరము.

ఈ తేదీవరకు సమ్మేళనముకు వసూలయిన యాదిగువ నుదహరించిన చందాలు క్రిందికి ఆయన నేను వందనములతో ఆంధ్రునిన్నాను.

స్వామి ను బృహద్రావు పంతులు రు 100-0-0
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి 250-0-0 కొండుమహంతి వేమ
సుందరం 50-0-0 సోమంచి శ్యామలావు 25-0-0 వెలి
వెల అచ్యుతలింగం 25-0-0 పదాల పామిరెడ్డి 20-0-0 చల్ల
పిల్లి రంగయ్యపంతులు నాగవంతు బుల్లి అబ్బాయి గ్రంథి వెంక
ట్రాజు బ్రదర్స్ చావలి రామయ్య క వి తా వా ను జే వ
య్య సాగి వెంకటసుబ్బాస్వామిం బెజవాడ వెంకటస్వామి
నాయుడు వంగలేటి లక్ష్మీస్వామిం అంగర రంగాచార్యులు
ద్విభాష్యం వెంకటేశ్వర్లు కొమ్మశేషలి వరాహస్వామిం
యెమ్మారి వెంకటచలపతి రవుతుల బాపయ్య రవుతుల కొండ
ల్రావు చాగంటి పేరయ్యలింగం వద్దూరి శివరామకృష్ణయ్య
అంగర పట్టాభిరామాచార్యులు చెన్నుభట్ల చిన్న సత్యనారా
యణమూర్తి వింజరపు వెంకటాచార్యులు తేహరి సీతారామ
రాజు నుదర్శనం జోగచార్యులు గండికోట దుర్వాసకాశ్రీ
కొర్రపాటి వీరాస్వామినాయుడు బి. శ్యామసుందరరావు ఆను
కు యిచ్చన్న పొన్నాడ పేరయ్య కోట వెంకటరామవధాను
లు తల్లివేలూరి చలపతిరావు మొక్కపాటి సీతారామకాశ్రీ
రాజా పరీక్షానా వెంకటరామస్వామి జమిందారు బి. వి.
కృష్ణకాశ్రీగారు (కాకినాడలో) వైద్యరత్న పి. వి. రాజు
హాకిం మొహిద్దీన్ బాదుషా నందగిరి శ్రేణులకరావు కవిరాజు
వఘనూరనకర్క దివి సీతారామచార్యులు గూనప్పలి సీకన్న
సగరం జనార్దనరావు కల్వపూడి రంగాచార్యులు
మురుగుట్ట పురుషోత్తమ కాశ్రీ చేబ్రోలు
వెంకటరత్నం బి. బసవలింగ దేవర వడ్లమ
న్నాటి కుశాల రామయ్య పొన్న మండల లక్ష్మీస్వామి
దివి రంగాచార్యులు రాజవైద్య విజయ సారథి గార్లు
10-0-0 ర్వులు చొప్పునను, నూకల లక్ష్మీనారాయణ వాజి
పేయాజులఅప్పయ్య కాశ్రీ జొన్నలగడ్డ మల్లపరాజు
మిర్ రై రా తల్లి సాహెబు గోకవరపు జగ్గన్న
రాయపూడి యోగానందం అద్దేపల్లి శేషయ్య జగన్నాథ
యన్నీలూలు తాతా కామేశ్వరకర్క నల్లాచక్రవర్తుల అప్పలా
చార్యులు అంగర నారాయణాచార్యులు అనపర్తి అన్నయ్య
వింజరపు వృసింహాచార్యులు ఆశపు బసన్న యాగంటి
ఆదినారాయణ ధారా చినరాజలింగం యక. సుబ్బారావు
పంతులు; కవిరాజ వైద్యనాథకర్క శ్రీవైశ్యరాజు సూరయ్య
రాజుశ్రీవైశ్యరాజు వెంకట రత్నం రాజుగారు వైద్యభాష
మూర్తి మిశ్ర వైద్యరాజు నీలమణి సంతోషిరాయి
గారు వైద్యరాజు నరసింహసంతోషిరాయిగార్లు ర్వు 5 చొప్పునను
రహిమాజ్ ఖాన్ సాహెబు రు 4 ను, టికాల రంగన్న శేక
పిల్లి వర్ధులు దువ్వూరి రామకృష్ణ రావు నందూరి
వెంకట్రాజు గారు అల్లాడవెంకటరెడ్డినాయుడు దంతులూరి
వెంకట సూర్యనారాయణ రాజు నిట్టల వెంకట్రాజు పరిక్ష్
అబ్దుల్ కరీంసాహెబు మాచిరాజు వెంకటరత్నంగార్లు 3-0-
చొప్పున పంతుల నరసింహం వంకాయలశ్రీరాములు 2-0-0 ర్వులు
చొప్పున గోరస శ్రీరాములుగారు. 1-0-0.

కాకినాడ

(స్వకీయ విలేఖకుని నుండి)

జూలై 17. — రాజమహేంద్రవరమున ఆగష్టు నెలలో
జరుగబోవు పదమూడవ అఖిలభారత ఆయుర్యేత మహాసభా
ప్రయత్నముల సంకల్పమున కాకినాడ వైండా వెంకటచలపతి
పురమందిరమున శివ శ్రీ కాననసభ్యుడును గోవావతి జిల్లా
బోర్డు ప్రెసిడెంటును అగు దివాన్ బహద్దరు దురిశేటి శేషగిరి
శావుపంతులుగారి యాజమాన్యమున నిన్న సాయంత్ర మూడు
గంటలకు ఒక పౌరసభ జరిగెను. చెన్నపురివాను లగు శాక్తరు
ఆచంట లక్ష్మీపతిగారును, రాజమహేంద్రవర వాస్తవ్యులగు
డాక్టరు గొల్లకోట శ్రీనివాసరావుగారు కాకినాడపౌరులలో
కొండలు ముఖ్యులును దయచేసిరి.

సభాభ్యుత్పాదక దివాన్ బహద్దరు శేషగిరి రావుగారు
తమ ప్రారంభోపన్యాసమునందు డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారిని గురిం
చి ప్రశంసచేసి వారు ఆయుర్యేతమహాసభ విషయమై వచ్చి
నట్లు చెప్పిరి.

మఱియు తమకు ఆయుర్యేత మనిన ఒహయిష్టమనియు
ఇంగ్లీషుమందు అతడుగా నుపయోగించి యుండుననియు,
ఈ దేశమునకు ఆయుర్యేతపద్ధతియే తగినదనియు, యీసంగతి
ఆయుర్యేతమనిన అయిష్టము లేనివాడు ఒప్పుకొనుననియు,
ఈకోణాలలో ఆంగ్లేయ ఔషధమునకే పోవుట గొప్పగా
నెంచుచున్నారనియు, అట్టిగొప్పకై వెల్లి తాగులైన వారికి
తానేమియు తెప్ప నక్కరలేదనియు నుడిచిరి.

పిమ్మట డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు ఆయుర్యేత ప్రాము
ఖ్యతనుగూర్చి చెప్పక పూర్వము స్వనివయము చెప్పిరి. తమ్ము
నుగురించి యేమియో పెద్దపరీక్షలలో ఉత్తీర్ణుడై ఇప్పుడే
ఆయుర్యేతము నుదరింప జూనితిని అధ్యయనము చేసివచ్చిరి.
కాని యిందుకు కారణము యీ జిల్లావారియొక్క అనగా
ఈ జిల్లా బోర్డు యొక్క థన సహాయ మనియు
ఇది అధ్యయనము మఱచిపోయినారేమోగాని తాము మరువదని
యు, తమకు నెల 1 కి రూ 20 లు బోర్డువారు డాక్టరుపరీక్ష
చదువుకొనుటకు యిచ్చిననియు చెప్పి తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడిం
చిరి.

పిమ్మట మాజీ లాంటర్న్ సహాయమున నుమాత 30
బామ్మలు చూపి ఆయుర్యేతకాశ్రయమునను, చందులకుపయో
గమును, ఘనల యభిప్రాయములను స్పష్టపరచిరి. ఉమ్మెత్తక
ట్టు, తెగడ, తిప్పతిగ, ఆకుజెముడు, అడ్డనరము, నేలవేము
వీనిని చూపి వీనియొక్కగుణములను ప్రశంసించిరి.

పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి పటము, ఆయన ప్రధివా
కృతములు, 20 ఎం. విశ్వేశ్వరయ్యగారి 1920 సం॥పు వాక్యము
లు మొదలగునవి మాత్రము, కణికలు, చూర్ణములు, రసములు,
వగైరా చేయు యంత్రములను ప్రదర్శించిరి.

ఆయుర్యేతమహాసభకై యొక్కడ వేసినచందాలు యి
ప్పటికి రూ 200 లు అంబనవి. ఇంక 300 లుకు పూర్తి కావ
చ్చును. శ్రీయంత్ర వైదాసూర్యనారాయణమూర్తిగారు (ఆయు
ర్యేతమునందు గొప్పఅభిమాని). రూ 100 లును, సి. బి. శేషగిరి
రావుగారు రూ 20 లును, చందాలుచేసిరి.

ఈకోణున తునిలో డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు సభచేయు
దురు. పిమ్మట విశాఖపట్టణం గోపాంబల్లాలు ప్రయాణముచేసి
తిరుగ రాజమహేంద్రవరము వచ్చెదరు.

Are you in the Full Glory OF Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

Prepared on the basis of Makaradhwaj
Gold, Musk, Etc., in assimilable form.

It Guarantees Results.

It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPERB-MANHOOD.

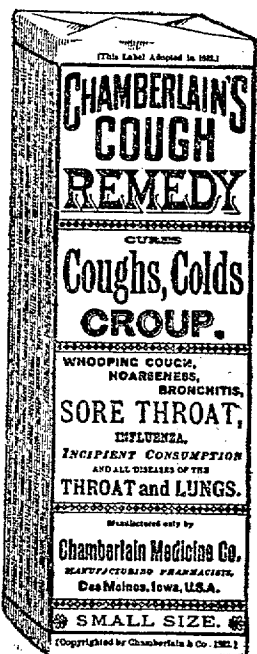
Price one Phial (to last 30 days)

Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.

THE

Kalpataru Ayurvedic Works

94 Grey Street, CALCUTTA.

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వా
యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్ముపడి
సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి పటా పంచ
లై పోవును, అన్నిజాగా
లలో విక్రయించ బడు
చున్నది. (2) 33

ఆతంకని గ్రహ ఔషధాలయం

స్థాపితము 1881 సం॥

ఈ ఔషధాలయపు ప్రసిద్ధి జెందిన

ఆతంకని గ్రహ మాత్రలు

వీటిని సేవించి మేలుపొందిన అనేకులు పలుమారు
విడవక కోరుచున్నారు. గాన ప్రతిఫలము మీరు
కూడను పొందవలెను అనుట చూడక - ప్రస్తుతం

తపాలు ఖర్చులు కూడను కోరక పంపబడు
మాయొక్క బాబితాలకు గాను దయచేసివాయుడు.

ఆతంగని గ్రహ ఔషధాలయం

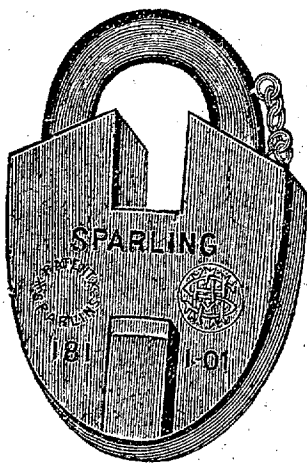
(219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసి.

“స్పార్లింగ్” వేటెంటు

బీగపు ముద్రను ఉపయోగింపుడు

బీగపు చెవులు మార్పుకొననప్పుడు చార్జి ప్రత్యేకముగా
ఇయ్య నవసరములేదు. ముఖ్యగమనింపు:-

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
The "Sparling" Patent Lockworks,
P. O. Aligarh, U. P.

భారతీయ
రూ 2-5 రూ 3-8 రూ 4-0 రూ 4-10
6 నెలల బీగపు ముద్రలకు కావలసిన బీగపు
చెవులు రూ 2-8

పైజా 2 అం, 2 1/2 అం, 3 అం, 3 1/2 అం
భారతీయ రూ 5-12-6, 6-15-0, 11-9-0, 18-8-0

పాండురోగము

నెట్టావలొ

టానిక్ వైన్

బలహీనత

జ్వరములు

నిస్త్రాణ

డబ్ల్యూ స్మిత్ అండుకో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్డు, మదరాసు

W. E. Smith & Co., Ltd, Mount Road Madras.

భారత జాతీయత

—: ౦:౦:౦—

మహామృత్యుని రాకతో భరతఖండమున నూతన విజ్ఞానము నూతన ఆచారములను ప్రవేశ పెట్టబడినవి. కాని మహామృత్యుని మత సాంప్రదాయములను, విజ్ఞానమును కూడ ప్రాచీనములవలెగానే ఉభయుల దృష్టిపథము నొకటేటయి బాహ్య వేషములు సేగువేరుగా నుండియున్నను భావమునందు మాత్రము ఒకటిగానే యుండునని వచ్చినది. ఉభయులునుగూడ ప్రాపంచిక భోగములను కాలానుసారముగ ననుభవించుచున్నను వానియందే జీవితసాధ్యమున్నదని తలపక, ఆధ్యాత్మ విషయముల కెక్కువప్రాముఖ్యము నిచ్చుచు వచ్చియుండిరి. హిందూ సన్యాసుల వలెనే మహామృత్యుని ఫలితమును సంసారములను విడిచి మానవసేవ కొరకును యాత్మార్థసేవకొరకును జీవితముల నర్పించుచుండిరి. ఉభయులును యాత్మార్థ లక్షణములలో నేకీభవించుటచే నొకరి యెడల నొకరికి స్వభావసిద్ధమైన ముదయించుచుండెడిది.

ఇక మహామృత్యుని పరిపాలనలన్నీ తన మతాభివృద్ధి కొరకు యెక్కువ వట్టుదల గలిగి యునేకమందిని బలవంతముగా కలుపుకొనుచుండినను హిందూమహామృత్యుని యులను సుమముగా చూచుచు నేవిధములైన భేదములను పాటింపక ఉభయులకును అర్హస్థానముల వొసగుచుండెడివారు. బ్రాహ్మణులకును, యితరహిందువులకును గూడ అగ్రహారములను మొఖాసాలను యిచ్చుచుండెడివారు. చాలమంది నవాబులకడ హిందువులే ప్రధాన మంత్రులుగ నుండిరి. మహామృత్యుని లీ దేశమునే నీవాగ్రస్థముగా నేర్పరుచుకొని గొప్పగొప్ప మందిరములను, ఉద్యానవనములను నిర్మించుచు తమ సంపాదన ధనమునంతయు నీదేశముననే వెచ్చించుచుండిరి. ఇట్లుభయులును సమాన కొరవలను పొందుటచేతను దేశమునందలి సామ్య పరదేశములకు గొని పోవక పోవుట చేతను యేవిధమైన రాజకీయ, ఆర్థిక దుస్థితులును కలిగెడివి కావు. ఉభయ వాంఠములును సుమారు సభావముతో పెరుగుచు కొంతవరకు సమైక్యము కాజొచ్చినవి.

కాని నేడు ఆంగ్ల వాగరికత, విజ్ఞానము, ఆచారసాంప్రదాయములు దేశమున ప్రవేశించినతోడనే నూతనమస్య యదయించినది. వీరివాగరికతకును దేశములో నిదివరకుండిన హిందూమహామృత్యునివాగరికతకును విశేష భేదము కలదు. వీరిద్వంద్వ పథము సంపూర్ణముగ వేరు. వీరివాగరికము అధునికము. వీరు మతమును, దేవుని జీవితవాదములనుండి తీసి దూరముగా పెట్టుదురు. వీరిభక్తి, మతము దేవాలయములలోను పురోహితులలోను నెక్కువగ కనుపించునేగాని సామాన్యజనులలో కనుపింపదు. వీరెంతసేపును కన్నులయెదుట కనుపించు భౌతికప్రపంచమును స్వాధీనపరచుకొని, నిరంకుశాధికారమును నెరవేరుటకు ప్రయత్నించుచును చేయుచుందురు. క్రొత్తవిధానములను నిర్మించి విశేషముగా ధనార్జనచేయుటయే వీరిద్వంద్వ. ఇట్లుచేయుటలో న్యాయమునకుగాని నీతికిగాని, యేమైతికాద్యమునకుగాని ప్రాముఖ్యమునుకలక, యవిభంగముపొందునను లెక్క పెట్టక అధికార సంపాదనచేయుటాకును, ఉత్తమస్వభావులైన భక్తవర్ణముల కవిశ్రేష్ఠులూ వీరిలో లేకపోలేదుగాని యట్టివారు క్రమస్థానము మాత్రము దేశముననీయరు. భారతదేశములో నట్టివారు రాజాధిరాజులైన పూజింపబడి, హరికంఠె నెక్కువగా చూడబడిరి. ఈవాగరికత కేవలము ఆధునికమున, భౌతికమనటచేతను, ఆధ్యాత్మికవిషయములకెక్కువ ప్రాముఖ్యము నిచ్చు భారతజాతి హృదయమున స్థానమును బడయుటకపోయినది.

రాజకీయమునందైనను సామర్యము కుదుటనేమోయని చూచిన అధియును లేకపోయెను. ఆంగ్లేయులు కేవలము ధనసంపాదనయే జీవితసూత్రముగా పెట్టుకొని యాచారమును, దేశవాసులకు పరాయివారుగను తమకంటె తక్కువవారిగను చూచుచు తాము సంపాదించిన ధనమునంతయు తమస్వదేశములో వెచ్చించుటకు గొనిపోవుదురు. తమయనుభవములను తమవిజ్ఞానమును ఆంగ్ల దేశమునకే తెలుపుచునునులవాడైపోయిన నక్కడకే పోవుదురు. తుదకు గప్పి జి త్రిలు సహితము విడ్డూలను కనుటకుకూడ నక్కడకే పోవలయును. ఇక రంగుభేదమును విశేషముగ పాటించుచు తాము ఉత్తమవంక సంపాతులమని తలచుచు భారతీయులను చులకన చేయుచుందురు. భారతీయుల ఉదారభావమును, ధర్మతత్వమును, నిరంకుశజీవితమును చేతకానితనముగా పరిగణింతురు. ఈ అసాంభావముతో వీరు భారతీయులను నీనముగా చూడ మొదలిడినతోడనే భారతీయులను తమ పూర్వపు బ్రాహ్మణ్యమును యాపాశ్చర్యము

జాతుల ప్రాపంచికబుద్ధిని తలంపునకు తెచ్చుకొని ఆత్మస్థితిని గుర్తించుకొన ప్రారంభించిరి. ఈగుర్తింపే భారతజాతీయతకు హృదయమైపోయినది.

కన్నులు విచ్చిచూచుకొనుటతోడనే రత్నగర్భ యని ప్రఖ్యాతిగాంచిన భారతభూమి తన సంతాపమునుబూడ పోషించుకొనకాలక అన్నమో రామచంద్రా యని దేశదేశములు పట్టుకొని తిరిగి ఆందరివలనను తిరస్కరింపబడుచున్నార గదా యనియు దీనికి కారణము ఆంగ్లపథుత్వమే ననియు తెలిసికొనవారంభించినది. ఈఆభిప్రాయము ప్రజాహృదయమున బాగుగ వ్యాపించి తమగౌరవమును నిలుపుకొనవలెననియు, తమవీరసాధిరులు తమదేశమునందు పట్టెడన్నమును తిని నుఖముగ జీవింపవలెనను కోరెను కలిగించినది. తాము జన్మించినదేశమునం జే తాము పరాయివారుగా చూడబడుచున్నారనియు, దేశస్థులకు నోరుతెరచి మాట్లాడుటకైనను స్వాతంత్ర్యములేకపోయెనే యనియు ప్రజలుమిక్కిలిదుఃఖించుచున్నారని పరదేశీయులచే నింతనా రంకవారని పొగడబడి దైవసములుగా చూడబడుచుండు మహాపురుషులు సహితము నీమతిగను దొంగలుగను పరిగణింపబడినప్పుడును, అన్యదేశమున మేమును మనుష్యులమని చెప్పుకొనిన నేరమునకై కారాగారముల నడిమగుచుండు చూచినప్పుడును ప్రజాహృదయము విస్తారముగా కుండుచున్నది. ఈ దుఃఖము నందు జాతీయభావము విశేషముగా పెరుగజొచ్చినది. ఈభావమునకు ఆంగ్లవిద్యాధికులు పాశ్చాత్య రాజకీయ ప్రతిష్ఠాపనములను గూర్చి విశేషముగా తెలిసికొనవారిచే బాగుగ పోషింపబడి ప్రవారము గావించబడినది. ఈ ఆంగ్లవిద్యాధికులు అల్పసంఖ్యాకులే యైనను వీరిమాటలు కోషిల్లియుండిన హృదయమున కెంతయు కాంతినిసంగివి. వారా ప్రతికలును, యితరసంఘములునుకూడ నెంతయు తోడ్పడినవి. ఏకారణమువలన నేమి భారత హృదయమున్నది సంచలనము కలిగి విశేషమైన వికవత్సభావము గలిగినది.

మేకస్వరనిదనువలన భారతేశ్వరూపము వికవత్సయి పరులను హింసించు జాతీయతగను, అసాంభావమును గనపరచుకొను జాతీయతగను మారిపోకుండ ఉదారలిరుదు. సర్వమానస సమానత్వమును పాటించువారు, సత్యము అహింస, త్యాగము మొదలగు నైతికధర్మములకు ప్రాముఖ్యము నిచ్చుగాంధీ మహాత్మునివంటివారు రాజకీయరంగమున ప్రవేశించి దేశమును యజ్ఞభూమిగా చేసివైదిరి. శ్రీనివాస కాశ్రి ప్రభృతులు పాశ్చాత్యభావ వ్యామోహితులై గాంధీమహాత్మునివంటి సాధుపురుషులు రాజకీయరంగమున ప్రవేశించగూడదని గట్టిపెట్టినను భారతీయులహృదయము నాకర్షింపబడి నూతనజాతీయభావముదయించినది. తాత్కాలికముగ ఉద్యమము నిలుపబడినను, పశుబలమునందే విద్యావనముగ ప్రభుత్వము దీనిని త్రొక్కిపెట్టజూచినను ధర్మాన్ని ప్రజ్వలిల్లి భారతజాతీయత ప్రపంచాదర్శకు యితరును.

తల్లాప్రగడ నరసింహశర్మ

ముఖ్య గవనింపు (2942)

తెనాలి తాపత్రములు

నేను పేగుల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. దెనాలి నీటి దుర్గా మెడికల్ హాల్ వాటైకొజ్జ అనెడి స్పెషల్ డొవడమును నేనించిన తరువాత స్వస్థమాయెను. (చ) ఉజ్జయిని 28-9-18 ఎల్. సి. కపూర్, తేల్ ప్రాధికర్.

ఆయుర్వేద వందరత్నములు

- 1. చిరలు ఆసన: స్వస్థ్యముల తత్వక బరిహాస్య విశ్వాక్షము. నీసా రు 2. రు 1-4-0.
2. ముఖ్యమూత్రభంజని: సుధు మేహము, మహామూత్రము, శుక్లవర్ణము, కుసుమకొగముల నిర్మూలము చేయుచుండిననీ సుధు కులం రు 15.
3. సిద్ధ ముకరధ్వజ: అకాల జరావ మృత్యుభయముల లొలగించు అమృతకల్పము 15 పొ. రు 4.
4. శంకర తైల: కుషు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలము చేయుచు అశలాత్రము రు 1.
5. మంత్ర కవచమ్: మహా ఋషిప్రాక్ ధర్మసిద్ధిపాపముల మంత్రోపధుసాయనిక ప్రక్రియ. రానేష 8 అశాము.

ఈ కెటలాగు ఉచితము. చూచితీరవలెను. ఆయుర్వేదరత్న వి. కేశవనారాయణ, మేనేజింగ్ ప్రాక్రయటరు. మెస్సర్లు, బి. యన్. రావు బ్రదర్సు వారి ఆయుర్వేదవాషధాలయము, బరంపురం. (182)

వెల సులభము. ఫల మధికము. ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు అదృష్టవారా!

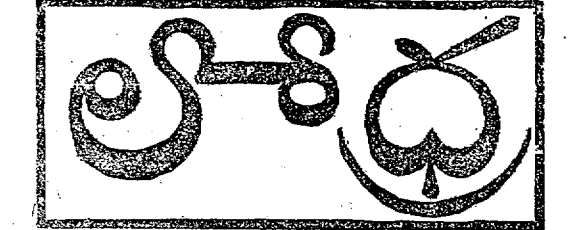
కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు వెద్దుబారలోని మున్సిసిపలు నెం 148 రు కలిగినటువంటిని రెండంతస్తులు గలిగిన నామేడను అద్దాల బీరువాల ఫిట్టింగున్న, ఫలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తియగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీ ప్రతికలలో ప్రచురపరచి యేలూరుపట్టణములో భురానా మనుష్యుల యెదుట లాటరు చేయుదును. గనుక ప్రతివారును వారి వారి యదృష్టముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచిచిరుణము. త్వరపడు. తరుణము మించినవారియన తరువాత పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్ణమయిన తిరిగిపెట్టున్న, వివరములన్ను కోరువారు మా యెంటువల్లగాని నేరుగా నాకు వాసిగాని తెలుసుకోవలయును. ఈ చీట్లు వర్షము ఆయె సామ్య కృష్ణాజిల్లా యేలూరు నెంటుల్ కో ఆవశేషిష్ట వ్యాంకిలో నుంచబడును.

2 ప్రతిగామమునందును మంచి యెంటులు కావలయును. మంచి కమీషను ఇయ్యబడును. వివరములు కోరువారు యీకింద సంతకముచేసినవారికి వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చిగాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

“చీట్లు కావలసినవారు, తమ అద్రస్సును స్పష్టముగ వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 ల చొప్పున క్రిమీ అర్డరు చేసిన యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించబడును”

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం, కృష్ణాజిల్లా. } మేడ వాక్కుచారుడు. 1-7-1922 }

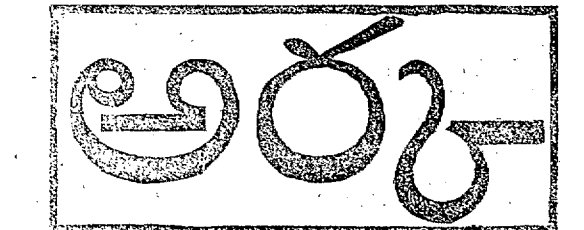
కే న రి కు టీ ర య ము

గర్భాశయగోగ నివారిణి:—శ్రీలక్ష్మ గలుగు ఋతుకూటానికీ కాకండుట, అకాలనివాసీ, మైలబానిగాను తక్కువ కాను పోవుట దురుమహాగము, సంకాపహింస, రక్తహింస, మలబద్ధకము, మూలబాహిని, కీళ్లనొప్పులు, అవరంధ్ర, అలనేనుకూడు మొదలను శ్రీమద్ర్య వ్యాధినివారణ మృగము. 12 పొ. రు 8-0-0; 6 పొ. రు 1-10-0

శ్రీకృష్ణ ప్రావరము:—ఇది రక్తహింస, మలబద్ధకము, ముత్ర, కీళ్లనొప్పులు, మేహవ్యాధులు, కడుపులో దురుగములను వ్యాధులను నివారించి కీరీరమునకు గాంగిని దురుగములను కేవలము నిర్మూలు. 12 పొ. రు 8-0-0; 6 పొ. రు 1-10-0,

సర్వజ్వరనివారిణి దీనిని 6 పొ. రు 8-0-0; 3 పొ. రు 1-10-0; 1 పొ. రు 0-2-0 కే న రి కు టీ ర య ము ఆయుర్వేద అమృతశాల, (166) 88 పోలీసు కమిషను ఆఫీసుకోడ్డు, ఎలంబూరు మృదాన్

వేమన

సంపూర్ణ జీవితచరిత్రను
బోధనలు; చిత్రపటములు

ప్ర. - కంగూళి ముద్దాగారు.

(హార్మోనిక్ న్యాయస్థానాధిపతి ఆనందమూర్తి న్యాయమూర్తి శ్రీ వేమన రామేశ్వరముగారు పీఠికా వ్రాసిరి.)

కష్టపడి సంపాదించి, ధన వ్యయము చేసి ముద్రించిన చిత్రపటములు వేమన్న వికలపు. వేమన్న స్థలము, కాలము, కులము, రీతులు బహు, భాష, కవనము, శిష్యులు, రసవాదము మొదలగు 18 శీర్షికలుగల 280 పుటల గ్రంథము. విపులమైన పీఠిక, యిందెక్కువ సమస్త వివరములు నున్నవి.

శ్రీమహాపాధ్యాయ వేదం వేంకటరాయ శాస్త్రి గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:

నెల్లూరు, 22-6-22.

“మీ రచనలన్నిటిని జ్ఞప్తిపూర్వకముగా పఠించిన వేమనచరిత్రము నందలిని యందుల విషయముల బరికించితిని. ఆంధ్రకారదమ దొడ్డుబులులలోఁ బెట్టివారి మన భాషలోఁ జూపిన విషయమున ఆనందమూర్తి పరిశ్రమను వహించితిరి. ఉపలబ్ధము ఇందు కము ఉపాసించుచు ఆగు నట్టి విషయములలో కేవల సిద్ధాంతంబే గోచరించుట పుణ్యనశము. అట్టివో మీగు ఓపికతో అరసియరసి నిరూపించిన వృత్తాంతములు మనోహరముగా నున్నవి. మనదేశపు జ్ఞానలలో నెల్ల వేమన పండిత పామర భేద సుక్ష్మత లేక సకల జనులకు తన నూటి నూత్నలచేత ప్రత్యక్షగురుప్రాయుఁడు. ఇతని నూత్నలను కొన్నిటిని యెఱుఁగని యాంధ్రుఁ డుండఁడు. అట్టివాని చరిత్ర నుగుటచే ఈ గ్రంథము ఆంధ్రుల కత్యంతప్రియ మని చెప్పవలయునా?”

(24) వేదం వేంకటరాయ శాస్త్రి.

ఇంత వఱి కిట్టి సంపూర్ణ జీవితచరిత్రము కాని ఇంత సర్వాంగ సుందరముగఁ గాని వేమనచరిత్ర ప్రకటన మొందలేదు.

శాస్త్రితో బయిండు ప్రతు లైపోయినవి. కొందఱు వెల యధిక మని వ్రాసినందున సీక్రిందిటి వెలుల తగ్గించితిమి. రు.అ.వె. అంతకొకము ఉత్తమప్రతి. 1-8-0

సాధారణ ,, (విద్యార్థులప్రతి) 1-4-0

ఏది కావలసినవా రది వ్రాయవచ్చును. విషయము తెలు నొకవిధముగ నే యుండును. ఇతని లైండు ప్రతు లిప్పుడు దొరకవు. ప్రతి ఎలిమంటి పాఠశాలకు లక్ష తైలీ పుస్తకముగా కొన్ని తాలూకా బోర్డుల వారు వెతుకుచున్నారు.

క మ ల కు టీ ర ము

మైలాపూరు - మదరాసు

డిప్టోమార్ పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలను, చెన్నపురి S. K. P. D. ఆసుపత్రియందు ప్రధాన డాక్టరును, నిజులభారత ఆయుర్వేద విద్యా పీఠ విద్యార్థిరీతి కీలుగుగాను నుండు (8497) ఆయుర్వేద భాషణం

పండిత యం.దొరైస్వామి అయ్యంగార్, A. K. A. C. వారి

ఆయుర్వేద రసాయనమ్ బలవర్ధకమగు దివ్యోషధము

ఆయుర్వేదము, రక్తకోశకము, ఓజస్యము, వృద్ధ్యము, బల్యము, వృన్యము, మేధ్యము, ప్రసవము, ఉద్దిష్టము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ ఒక “ఆయుర్వేద రసాయనమునకు” కలదు గనుక పాండురోగము, చలిజ్వరము మొదలైన వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాతము, హృదయరోగములు, తుయరోగము, ధాతునష్టము, ఉన్మాదము, నలబంధము, అజీర్ణము ఈ వ్యాధిలు నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. స్త్రీలు గర్భము ధరించియుండునపుడు ఆయుర్వేద రసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ నేవించిన తల్లికిని గర్భమునకున్న చాల బలము కలుగును. ధాతుపుష్టి కలిగించును. బలహీనమైన బాలలకు ఆహారములతో ఇచ్చుటకు మిక్కిలి యుపయోగమైనది. ఆయుర్వేదము. చర్మ రోగములను హరించును. నెవ్యాధులకు ఇదే పుత్రమై ఔషధము మేహరోగులకు ముఖ్యరసాయనము. పీ॥ 1-కి 2-0-0

ఆర్యభేషధశాల, 7, ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

మహామారి (ప్లేగు) నుండి ఎంతమాత్రము భయములేదు (1045 4)
శ్రీ గద్వాల మహారాణి సాహెబుగారి మెప్పుచే బంగారుపతకమును బొందిన
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

వేగు ఔషధములు

కడచిన యిరువదయైదు నత్నోపచారముగ ఇండియాలో కలుభాగములందును, బర్మా మున్నగు పలుప్రదేశములందును ఉపయోగించబడిన ఆ నేకులను క్రిందివినవి

జ్వరమునకు హైమాది పానకమును, గడ్డలకు శతధౌతఫులమును, ఉపయోగించదగినవి
ఇవి ప్లేగును గుణవరుతుయే గాక, బాతుండ చేయుటకును చాలినవి. ప్లేగుల ప్రదేశములందు పానకమును సీము చిప్పియుండు ప్రకారము నేవించుచుండిన, ప్లేగుబాధ ఎంతమాత్రమును సోకదు. ఈ మందులకు పిన్నలు, పెద్దలు, గర్భిణి స్త్రీలు కూడ ఉపయోగించవచ్చును. ప్యాకింగు పోస్టేభిష్యులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము హైమాదిపానకము 6 అవున్సుల సీసా రు 1-4 లు } శతధౌతఫులము 1 అవున్సు సీసా రు 0-14-0 లు
3 ” ” 0-12 } 1/2 ” ” 0-10-0

తంజివిలాసము:—“పండిట్” మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్ప వీధి, మదరాసు.

ఇ సా న థ లె
మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయంకాలములందు పూటకు ఒకమాత్ర చొప్పున తీసుకొనవలెను

అ ష్టా గ్ర

తిమురువాయపు, మూత్రరోగము మూత్రకృచ్ఛరోగము మున్నగువాటి తగిన దివ్యోషధ మిది యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్స్ గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, ఫోర్ట్ - బాంబాయి.
Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు.

(25)

దిల్ ఖుష్ లేవ్యము.

మా వైద్యశాలయందు మేహముచే జనించిన వ్యాధులు నీ ఔషధము 262 మార్తులతో తయారుకాబడినది.

మేహ మనగా దేహ మంతటయు నుత్పలు, నోళ్లు, తిమ్మిర్లు, అరికాటా అరిచేతులు, దూడలు, బలహీనము, అజీర్తి, గుండెడడ, భారము, దగ్గు, ఎగవ్యాధి, కీళ్లనొప్పులు, కఠిన మంతయు లాగుట, శారీరకంశము, తుక్కువ్వము, పొందించి శారీరము తెల్లబడుట, జీర్ణించిన నెయ్యి, సవాయి మొదలయిన వ్యాధులుగా కఠీరమం దుండు ఏ జబ్బునైనను పూటకు పావు తులము లగాయతు అరతులము మోతాదున నలుబది దినములు నేవించిన రోగము నిర్మూలమవలయు కలువబడి తీగవలె వెలికిజారి యింద్రియమును గట్టిపరచి, రోగికి యింద్రియపుష్టి గలిగి పరిశుభ్రమైన రక్తమును కలిగించుటయే గాక త్వక్కునకు కళ్లు గలుగజేయును. ఏ విధమైన మేహరణమైనను సునార్యాసమాగా గ్యారంటీతో యీ ఔషధము నేవించినవారలకు వై చికిత్స లేకయే నివారణ మగును. 40 తులము శేరు 1-కి రు 6-0-0.

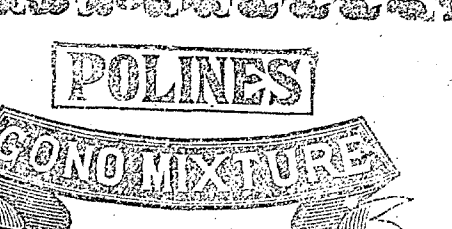
గౌరంటీ వాండు ఇచ్చాకభ్యము. గుణమిమిమిచి సాము వాపసు చేయబడును. ది ఆయుర్వేద యనాసి వైద్యశాల, కాకినాడ.

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణ, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా గృహ నిర్మాణమునందును, తేకు కలన తెప్పించుటచే చతురగా ప్రవృత్తమైన, మేహములు కమ్మలు, దూలములు, రత్నములండ్లు చిల్లరగానున్న, వర్షపునీటి తోకు ధరలకున్న విక్రయించు చున్నాము. చెన్నపట్టణం రెట్రోఫంట్ మా రేట్లు తక్కువ, రయలు చాల్చీలు బూడా తక్కువగ నుండును, కావలెన్ని బాదు, ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపినివారికి
తేకు కలనరత్నలు, కాకినాడ.

18 సంవత్సరముల నుండి చాలప్రసిద్ధి జెందినది.

ఔషధము గోరియో మొదలగు అన్నివిధములైన ములకు గ్యారంటీగా చెప్పబడినది. ఇది మృతసేదమైన వివచారికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మోతాదు నేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని అపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబనిలేదు. ఒక సీసామందు తెప్పించుకొని నేవించినపిదప రోగులకే అనుభవముమీద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జీతో సహా బుడి 1 కి రు 2-7-0 రెండింటికి రు 6-10-0 మూడింటికి రు 9-12-0 మాత్రమే. [8458] ఉత్తరములు యింగ్లీషులో వ్రాయబడు యుచితము

D. Polines & Co.
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lan Calcutta.